

Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj
zriaďovateľ

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2012

Základné informácie: a) Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne
b) sledované obdobie – rok 2012

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. V zmysle zriaďovacej listiny pôsobí ako regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti slobodný prístup k informáciám všetkým občanom. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2011 bolo 70,56 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, spracovanie a vydávanie bibliografií, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja značné aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce. Rok 2012 bol rokom intenzívnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej, Regionální knihovnou Karviná, Knihovnou města Ostravy.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2012

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2012 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v porovnaní s rokom 2011 – t. j. akvizícia dokumentov, počet čitateľov a počet výpožičiek.

Plnenie: V roku 2012 bolo do fondu získaných 1 649 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 12017,09 €, čo je o 558 knižničných jednotiek a 3 760,59 € menej ako v predchádzajúcom roku, pričom podiel zriaďovateľa na nákup fondu predstavoval v hodnotenom roku 1 330,90 € (v roku 2011 dosiahol sumu 5 627,4 €, v roku 2010 sumu 4 136,17 €, v roku 2009 sumu 15 580 €), vlastné zdroje predstavovali čiastku 275 € (v roku 2011 to bolo 15 €, v roku 2010 suma vo výške 919,01 €, v roku 2009 suma vo výške 1 670 €), hodnota knižných darov bola vo výške 4 224,10 € (v roku 2011 mali hodnotu 3 856,04 €, v roku 2010 hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €). Grantové prostriedky na nákup fondu dosiahli úroveň 6 636,03 € (v roku 2011 dosiahli hodnotu 6 714 €, v roku 2010 hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78 €). Nákup knižničného fondu bol poznačený nepriaznivou finančnou situáciou, zaznamenali sme pokles podielu finančných zdrojov zriaďovateľa a došlo aj k miernemu poklesu mimorozpočtových zdrojov. Nákup knižničného fondu v roku 2012 bol najnižší za posledných 10 rokov (r. 2012 – 7 967 €, r. 2011 – 13 411 €, r. 2010 – 15 110 €, r. 2009 – 22 277 €, r. 2008 – 18 451 €, r. 2007 – 16 203 €, r. 2006 – 16 406 €, r. 2005 – 18 388 €, r. 2004 – 2 381 €, r. 2003 – 11 260 €). V priamej súvislosti so zníženou mierou nákupu nového fondu, predovšetkým výrazné zníženie ponuky periodík, sa znížil aj počet výpožičiek, predovšetkým prezenčných výpožičiek periodík, čo sa odrazilo aj v celkovom súhrne počtu výpožičiek. V roku 2012 sa v knižnici zaregistrovalo 5 134 používateľov, z toho 1 684 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 93. Napriek tomu, že knižnica sa snaží stabilizovať počet používateľov nielen prostredníctvom poskytovania kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale tiež bezplatným zápisom vybraných kategórií čitateľov, celospoločenský trend poklesu záujmu o čítanie v súčasnej spoločnosti sa prejavil nepriaznivo na počte registrovaných používateľov i počte výpožičiek. Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Výstavba a rekonštrukcia budovy

Plnenie: V roku 2009 bol podaný a podporený projekt na prístavbu a rekonštrukciu budovy knižnice do Regionálneho operačného programu s názvom Rozšírenie služieb a odstránenie nevyhovujúcich podmienok pre uchovávanie a prístupenie knižného fondu v OK AH s celkovým rozpočtom 501 404 Eur. V roku 2012 sa uskutočnilo ďalšie verejné obstarávanie na dodávateľa, na základe ktorého sa zhotoviteľom súvisiacich stavebných prác stala firma EURO-BUILDING a.s. Bratislava. V rámci prípravy na realizáciu prístavby a rekonštrukcie knižnice došlo k asanácii nízkej budovy, ktorú realizovala firma ERPOS, spol. s r.o. Žilina a prekládke elektrickej prípojky. Dňa 26.9.2012 sa uskutočnilo odovzdanie a prevzatie staveniska stavby knižnice medzi objednávateľom – Žilinským samosprávnym krajom a zhotoviteľom - firmou EURO-BUILDING a.s. Bratislava. Z dôvodu nepriaznivých klimatických podmienok sa obidve strany dohodli, že začiatok stavebných prác sa uskutoční v jarných mesiacoch 2013, s tým, že bude dodržaný termín ukončenia diela k 31.5.2014. Asanáciou budovy došlo k momentálnemu zníženiu plochy knižnice a niektorým prevádzkovým zmenám - zlúčeniu umenovedného oddelenia a čítárne s beletriou v hlavnej budove, presunutiu duplikátov a multiplikátov z fondu beletrie do depozitov v prenajatých priestoroch.

Rozvoj cezhraničných kontaktov

Plnenie: V roku 2012 sa intenzívne rozvíjali vzťahy s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej, ktorá sa podieľala na realizácii mikroprojektu Vzájomné spojenia – história a súčasnosť a participovala ako partner na príprave nového projektu Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne. Recipročne sa Oravská knižnica A. Habovštiaka stala partnerom pre ich projekt Transhraničný prienik. Intenzívne sa rozvíjali i vzťahy s Regionálnou knižnicou Karviná, s ktorou sme do júna spolupracovali na projekte Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním a od septembra na projekte Kultúra nás spája. Podrobnejšie údaje k aktivitám projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice. Oravská knižnica, obdobne ako aj ďalšie regionálne knižnice Žilinského kraja, bola zapojená do projektu: Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov, spolufinancovaného Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, prostredníctvom Prioritnej osi 2. Rozvoj dostupnosti cezhraničného územia a životného prostredia, oblasť podpory 2.3. Zlepšenie informačnej a komunikačnej dostupnosti, ktorý sa realizoval v spolupráci s Knihovnou mesta Ostravy.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2012 sme ako žiadatelia realizovali 3 cezhraničné projekty (viď vyššie). Z dotačnej schémy Ministerstva kultúry boli podporené 3 projekty (nákup fondu, podpora kultúrno-výchovnej činnosti a kultúrne poukazy), Nadáciou SPP bol podporený projekt zameraný na regionálnu výchovu, najmä cieľovej skupine seniorov boli určené aktivity projektu podporeného prostredníctvom programu Zelená pre seniorov Nadácie Orange. Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke projektov uvádzame v príslušných častiach správy.

Riešiť výmenu knižničného softvéru LIBRIS

Plnenie: Prostredníctvom projektu Žilinského samosprávneho kraja Informácie bez hraníc - Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov, spolufinancovaného Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 sa v roku 2012 podarilo v knižnici uviesť do prevádzky nový knižnično-informačný systém

Clavius. Zástupcovia firmy Lanius vyhodnotili technickú a organizačnú pripravenosť organizácie za veľmi vysokú a z tohto dôvodu sa Oravská knižnica stala prvou v rámci regionálnych knižníc Žilinského kraja, kde sa uskutočnil prechod na nový knižnično-informačný systém. Od 26.4.2012 sa služby pre verejnosť a spracovanie knižničného fondu začali realizovať v systéme Clavius. Prechod od systému Libris-Biblis, ktorý pracoval na technicky prekonanej platforme MS-DOS a servisne zabezpečený len 1 osobou, k novému systému nám umožnil kvalitatívne zlepšovať činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia formátu MARC 21, kompatibilita s inými systémami a pod.) ako aj rozšíriť spektrum poskytovaných služieb pre používateľov (rozšírenie on-line služieb v rámci on-line katalógu, prístupu do konta, elektronické zasielanie oznámení o rezerváciách a upomienkach). V súvislosti so zmenou systému bolo potrebné priebežne do konca roka kontrolovať správnosť prekonvertovania údajov v databázach, optimalizovať nastavenia jednotlivých funkcií systému, aby bola zabezpečená jeho korektná prevádzka, od používateľov žiadať súhlas s používaním e-mailovej adresy pre zasielanie upomienok a oznámení o rezerváciách, meniť znenie hesiel do prirodzeného jazyka. Vybraní pracovníci absolvovali odborné stáže v Knihovne mesta Ostrava podľa svojho pracovného zaradenia (katalogizácia, bibliografia, výpožičné služby, detskí knihovníci) a zúčastnili sa na ďalších odborných aktivitách, ktoré súviseli s realizáciou projektu.

Zapojenie sa do benchmarkingu

Plnenie: Oravská knižnica sa v roku 2012 prvýkrát zapojila do merania a hodnotenia svojich výkonov prostredníctvom benchmarkingu v rámci aktivity Benchmarking: Meranie a porovnávanie výkonov verejných knižníc prihraničného regiónu, ktorá bola súčasťou projektu Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov, spolufinancovaného z Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013.

Pre Oravskú knižnicu A. Habovštiaka bola v rámci medziregionálneho benchmarkingu za roky 2010-2011 vybraná knižnica pôsobiaca v meste, ktoré má o 1/5 viac obyvateľov a aj viac odborných pracovníkov - Knihovna B.B. Buchlovana v Uherském Hradišti. Najvýraznejší rozdiel v neprospech našej knižnice je v prírastku knižničných jednotiek, finančných prostriedkov na nákup fondu a počtu dochádzajúcich periodík. Systematicky a priebežne aktualizovaný fond novými prírastkami je nevyhnutným základom pre poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb. Napriek pomerne výrazným rozdielom v objemoch finančných prostriedkov, ktoré boli použité na nákup fondu v prepočte na 1000 obyvateľov (r. 2010: Uherské Hradište – 2 137 Eur, Dolný Kubín – 771 Eur, R.2011: Uherské Hradište – 2 656 Eur, Dolný Kubín – 685 Eur,) pri porovnávaní ďalších základných štatistických ukazovateľov nie sú výrazné rozdiely, v niektorých ukazovateľoch Oravská knižnica dosahuje vyššie výkony, napr. počet výpožičiek na 1 odborného pracovníka (UH – 16 623, DK – 20 664), počet realizovaných podujatí na 1000 obyvateľov (UH – 16,46, DK – 40,11), % grantov, darov a sponzoringu z dotácie zriaďovateľa na činnosť (UH – 1,37, DK – 9,03). Výraznejší rozdiel sme zaznamenali aj v indikátore Počet návštevníkov na 1 odborného pracovníka (UH – 8725, DK – 6634) za rok 2010, kde ale nie je zrejmé, či aj za českú knižnicu bol prepočtový ukazovateľ rátný len z počtu fyzických návštevníkov alebo boli zahrnutí aj virtuálni návštevníci a ktorí zamestnanci sú na českej strane zahrňovaní do kategórie zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti. Porovnávanie výsledkov za rok 2011 tento indikátor už neobsahoval. Súhrnne môžeme konštatovať, že výsledky porovnania ukazovateľov za rok 2011 boli podobné ako v roku 2010.

Účelom benchmarkingu je lepšie poznanie fungovania organizácie, uvedomenie si vlastných kvalít i rezerv v kvalitatívnom i kvantitatívnom zlepšovaní práce.

Realizácia významných celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín, kde každoročne pripravuje sprievodné podujatia a stretnutia so spisovateľmi.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, kampaní a ankiet na podporu čítania (Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!, Zlatá rybka - Detská kniha roka, maratón čítania – Čítajme si, Noc s Andersenom) a výtvarných súťaží (Naj lesná kniha).

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnosť prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou, v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny, MY - Liptovské noviny a MY – Turčianske noviny vyhlásila 9. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis*. Aktuálny 9. ročník súťaže bol súčasťou medzinárodného projektu a zúčastnili sa jej nielen slovenské, ale aj poľské časopisy.

Súťaž o najlepšiu literárnu biografiu oravskej osobnosti bola vyhlásená v r. 2012 s presahom do r. 2013. Môžu sa jej zúčastniť autori s doteraz nepublikovaným rukopisom biografie osobnosti alebo s biografickým románom napísaným v slovenskom jazyku. Knižnica zabezpečí vydanie víťaznej publikácie v rámci novej edície *Oravská knižnica* a následne jej propagáciu.

Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2012 realizovala 831 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Knižnica sa týmto ukazovateľom dlhodobo zaraďuje medzi najaktívnejšie regionálne knižnice. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese.

V rámci rozvoja komunitnej činnosti sa uskutočnili rokovania so zástupcami Miestneho odboru Matice slovenskej a pripravuje sa dohoda o spolupráci pri realizácii kultúrno-spoločenských aktivít. Obdobne sa pripravuje dohoda o spolupráci s Katolíckou univerzitou v Ružomberku, v rámci ktorej by Oravská knižnica poskytovala všetky služby poskytované verejnosti tiež študentom PF KU v študijných odboroch sociálna práca a manažment, vrátane využitia medziknižničnej výpožičnej služby, zabezpečovala aktualizáciu svojho fondu v týchto študijných odboroch a zo strany KU by získala do svojho fondu publikácie vydané vydavateľstvom Katolíckej univerzity, pomoc študentov pri organizácii podujatí a spoluprácu pri realizácii projektov.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovať služby znevýhodneným používateľom a seniorom

Plnenie:

V sledovanom období sme sa vo väčšom rozsahu zamerali aj na aktivity pre znevýhodnené skupiny používateľov a seniorov. Okrem donáškovej výpožičnej služby sme realizovali tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami pre členov Klubu dôchodcov, klientov Zariadenia pre seniorov a DSS. Priamo pre cieľovú skupinu seniorov bol zameraný projekt Na jeseň nie je dôvod na tieseň, ktorý bol podporený Nadáciou Orange prostredníctvom programu Zelená pre seniorov.

Dlhodobu knižnica spolupracuje aj so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne. Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Poskytovanie služieb používateľom bez zvyšovania poplatkov

Plnenie:

Oravská knižnica v záujme dostupnosti služieb všetkým sociálnym skupinám už niekoľko rokov nezvyšuje registračné poplatky. Používatelia majú možnosť využiť i 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas, žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci môžu využiť Kultúrne poukazy.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav verejných knižníc znížil o 1 knižnicu – obecná knižnica v Kline bola zlúčená so školskou knižnicou a prešla do siete školských knižníc.

V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy MK SR, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (údaje platné k 30. 9. 2012)

Dolný Kubín (mesto) – **19 508** obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – **39 462** obyvateľov

Námestovo (mesto) – **7 934** obyvateľov

Námestovo (okres) – **60 178** obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – **9 362** obyvateľov

Tvrdošín (okres) – **35 981** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2012/2013, k 15.9.2012)

okres Dolný Kubín – **3 530** žiakov

mesto Dolný Kubín – **2 204** žiakov

okres Námestovo – **7 901** žiakov

mesto Námestovo – **973** žiakov

okres Tvrdošín – **3 703** žiakov

mesto Tvrdošín – **823** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 obchodná akadémia, 5 stredných odborných škôl a 1 vysoká škola má detašovanú pobočku (Katólicka univerzita Ružomberok).

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Oravské kultúrne stredisko, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Stredná zdravotná škola v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola technická v Istebnom, Spojená škola v Nižnej, Spojená škola – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a ZŠ s MŠ pri zdravotníckom zariadení v Dolnom Kubíne, Zariadenie pre seniorov v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb pre dospelých v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, Zariadenie núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Priebežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómok, metodiciek, bibliografiek a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. Intenzívne sme spolupracovali na realizácii jednotlivých aktivít projektu Informácie bez hraníc a následne sme si odovzdávali skúsenosti pre korektnú prevádzku nového spoločného knižnično-informačného systému.

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si vymieňame vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možností sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní. V roku 2012 sme participovali na spomienkových oslavách pri príležitosti 250. výročia narodenia Antona Bernoláka a realizácii 58. ročníku Hviezdoslavovho Kubína.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškolenie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín. Tradičná je spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou, Maticou slovenskou v Martine, Katolíckou univerzitou v Ružomberku a Mestskou knižnicou v Ružomberku.

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Tabuľkový prehľad *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom* (pozri Prílohu č.1).

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov (Vyšný Kubín, Malatína, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Nižná, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok, Pucov a i.),

CZŠ A. Radlinského a Súkromnou ZŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, Súkromnou strednou odbornou školou podnikania a súkromným osemročným gymnáziom v Dolnom Kubíne, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektami: Spolok slovenských knihovníkov, Slovenská asociácia knižníc, občianske združenia (OZ ORBIS LIBRI Dolný Kubín, OZ diveRzita Dolný Kubín, OZ HOMO ERECTUS Dolný Kubín, OZ KUKučíNKA Dolný Kubín, OZ POLONUS Žilina, OZ Združenie literárnych klubov Slovenska Martin, OZ Centrum pre rodinu a sociálnu starostlivosť HARMÓNIA), materské centrá Píšťalka a Mravenisko v Dolnom Kubíne, Aktiv centrum – materské centrum Klubík, Klub dôchodcov, Limanovský literárny klub, Literárny klub Mädokýš z Martina a Generácia z Nových Zámkov, Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Spolok slovenských spisovateľov, Klub nezávislých spisovateľov.

2.4. Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

Tabuľkový prehľad *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK* (pozri Prílohu č. 2).

Naším tradičným cezhraničným partnerom je Miejska Biblioteka Publiczna v Limanowej, s ktorou sme v roku 2012 realizovali mikroprojekt Vzájomné spojenia – história a súčasnosť (január – október) v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013. Podrobnejšie informácie o projektoch sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

S cezhraničným partnerom z Českej republiky – Regionální knihovnou Karviná sa v roku 2012 realizovali dva mikroprojekty podporené v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Mikroprojekt Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním v období od januára do júna 2012 a od septembra mikroprojekt Kultúra nás spája. Podrobnejšie informácie o zameraní a aktivitách projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

V roku 2012 sa v rámci realizácie projektu Informácie bez hraníc realizovala medzinárodná spolupráca aj s Knihovnou města Ostravy, predovšetkým výmenou odborných skúseností pri používaní rovnakého softvéru, účasťou pracovníkov na odborných stážach v Ostrave, spoločnými seminármi a workshopmi, prezentáciou kultúrnych a historických zaujímavostí formou putovnej výstavy Živá kultúra, obohatením fondu novými prírastkami v jazyku cezhraničného partnera.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútorná kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Pravidelne raz štvrtročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, hudobnom, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a gastrolístky boli kontrolované štvrtročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona č. 502/2001. Priebežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4 krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácií. V roku 2012 bola v organizácií vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V roku 2012 kontrolné orgány Žilinského samosprávneho kraja, Daňového úradu, Sociálnej poisťovne a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť.

4. Návštevnosť kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 3). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2012.

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod. (okrem mesiacov júl - august)

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Dospelí	3,50 €
Študenti	2,50€
Dôchodcovia	1,80 €
Deti	1,50 €

Výška poplatkov ostala v roku 2012 nezmenená.

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 50%, deti 60 %, študenti 30 %). V roku 2012 sme v rámci projektu Rodinné pasy, ktorého iniciátorom bol ŽSK, poskytovali 20% zľavu na členských poplatkoch rodinám vlastniacim tento preukaz. V roku 2012 túto možnosť využilo 6 používateľov. Vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ (156 používateľov), študentom 1. ročníkov stredných škôl (65 používateľov) bolo poskytnuté bezplatné členstvo v knižnici. Dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom a aktivistom poskytujeme čestné bezplatné členstvo.

5.6 Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4

Žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci mohli využiť kultúrne poukazy na úhradu ročného registračného poplatku, prístup na internet a tlač dokumentov. Knižnica získala 881 kultúrnych poukazov a za ich hodnotu 881 € zakúpil nový knižničný fond.

5.7 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2013

Zmeny v otváracích hodinách sa pre rok 2013 neplánujú. Zmeny v registračných poplatkoch budú v porovnaní s rokom 2012 nasledovné:

	Rok 2012	Rok 2013
Dospelí	3,50 €	4,00 €
Študenti	2,50 €	300 €
Dôchodcovia	1,80 €	2,00 €
Deti	1,50 €	2,00€

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 5).

Informácie o zameraní a aktivitách projektov, podporených MK SR, Nadáciou SPP, Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 a Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 sú podrobnejšie uvedené v časti II. Odborná činnosť. Finančný prínos projektov je uvedený v časti 15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z MK SR a ďalších zdrojov.

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

Sponzorská materiálna pomoc pri realizácii podujatí, ktoré knižnica v roku 2012 získala boli v hodnote cca 500 €. Sponzorsky nás podporili: Rajo Slovensko Bratislava, Cukrárenská výroba Veličná, Topas Ružomberok, Miloš Huba ORSA Dolný Kubín, vydateľstvá Slovart, Fragment, Daxe. Vydanie dvoch čísiel časopisu Priateľ knižnice bolo tiež realizované za podpory sponzorských príspevkov.

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 Občianske združenie.

7. Účasť pracovníkov a riaditeľa na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných služobných cestách

Peter Huba - riaditeľ knižnice

- 25.01. - porada riaditeľov kultúrnych inštitúcií so zástupcami ŽSK
- 28.03. - porada riaditeľov kultúrnych inštitúcií so zástupcami ŽSK
- 17.04. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 07.05. - porada k prestavbe knižnice, ŽSK Žilina
- 17.05. - prípravný výbor Hviezdoslavovho Kubína, MsKS Dolný Kubín
- 21.05. - stretnutie projektového tímu, MBP Limanowa
- 21.06. - Turzovci : odborná konferencia v Sobášnom paláci v Bytči
- 05.06. - porada k prestavbe knižnice, ŽSK Žilina
- 06.09. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 08.11. - Bibliotéka – Pedagogika 2012 v Incheba Expo aréne Bratislava
- 05.12. - celoslovenská porada riaditeľov a metodikov, seminár k Európskemu roku aktívneho starnutia, SNK Martin

Mgr. Martina Fecskeová – metodička

- 17.04. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 19.04. - celoslovenský seminár Benchmarking v slovenských knižniciach, SNK Martin
- 21.05. - stretnutie projektového tímu, MBP Limanowa
- 22.05. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 07.06. - projekt Informácie bez hraníc – panelová diskusia, Turčianska knižnica Martin
- 14.06. - seminár Program cezhraničnej spolupráce Poľsko - SR 2007-2013, ŽSK Žilina

- 24.08. - prezentácia zborníka Masová evakuácia púpav v MBP Limanowa
- 06.09. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 24.-25.9. - celoslovenská konferencia Knižnice 2012, Liptovský Ján
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 15.10. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 21.11. - projekt Informácie bez hraníc - workshop v Knihovni Města Ostravy
- 05.12. - celoslovenská porada riaditeľov a metodikov, seminár k Európskemu roku aktívneho starnutia, SNK Martin
- 12.12. - celoslovenský seminár Štatistika knižníc SR, SNK Martin

Mgr. Mária Bachledová – ekonómka

- 29.03. - stretnutie projektového tímu, RKK Karviná
- 21.05. - stretnutie projektového tímu, MBP Limanowa
- 14.06. - Seminár Program cezhraničnej spolupráce ČR-SK, TSK Trenčín
- 24.08. - prezentácia zborníka Masová evakuácia púpav v MBP Limanowa
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 29.10. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Kultúra nás spája, RKK Karviná
- 07.11. - školenie k verejnému obstarávaniu v systéme EVOSERVIS, ŽSK Žilina
- 11.12. - Zákonník práce v roku 2013, Akadémia vzdelávania Dolný Kubín

Mgr. Marián Karcol - projektový manažér

- 21.02. - seminár na tému Zmeny v povinnosti zverejňovania zmlúv, objednávok a faktúr od 1.1.2012, Dom odborov Žilina
- 27.02. - seminár Práca s literatúrou pre deti, Turčianska knižnica v Martine
- 29.03. - stretnutie projektového tímu, RKK Karviná,
- 30.07. - pracovné stretnutie s Ing. I. Čarnogurskou, projektovou manažérkou TSK, Trenčín
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 29.10. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Kultúra nás spája, RKK Karviná
- 21.11. - projekt Informácie bez hraníc – workshop v Knihovni Města Ostravy
- 03.12. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Kultúra nás spája, RKK Karviná
- 14.12. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Kultúra nás spája, RKK Karviná

Ľubica Luptáková - bibliografka

- 07.02. - porada bibliografov Žilinského kraja, Liptovská knižnica GFB, Liptovský Mikuláš
- 2.-3.5. - Dni regionálnej bibliografie, SNK Martin
- 22.-23.5. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 07.06. - projekt Informácie bez hraníc – panelová diskusia, Turčianska knižnica Martin
- 21.06. - Turzovci : odborná konferencia v Sobášnom paláci v Bytči
- 06.09. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 18.-19.9. - odborná stáž v Knihovni Města Ostravy
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 03.10. - exkurzia so SSK do knižníc v Bratislave

Mgr. Miriam Kazimírová - koordinátor služieb a KVC

- 30.01. - Slávnostná akadémia *Po stopách Janka Matúšku* v ZŠ J. Matúšku Dolný Kubín
- 10.02. - Slávnostná akadémia k 20. výročiu otvorenia ZŠ A. Radlinského Dolný Kubín
- 17.05. - prípravný výbor Hviezdoslavovho Kubína, MsKS Dolný Kubín
- 18.05. - Slávnostná akadémia k 20. výročiu otvorenia ZŠ P. Škrabáka Dolný Kubín
- 14.05. - seminár o cezhraničnej spolupráci a regionálnej výchove, ZŠ M. Kukučina, D. Kubín
- 21.05. - stretnutie projektového tímu, MBP Limanowa

- 07.06. - Projekt Informácie bez hraníc – panelová diskusia, Turčianska knižnica Martin
- 24.08. - prezentácia zborníka Masová evakuácia púpav v MBP Limanowa
- 27.09. - Exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 08.11. - Bibliotéka – Pedagogika 2012 v Incheba Expo aréne Bratislava
- 21.11. - Projekt Informácie bez hraníc - workshop v Knihovni Města Ostravy
- 05.12. - celoslovenská porada riaditeľov a metodikov, seminár k Európskemu roku aktívneho starnutia, SNK Martin

Ol'ga Milučká - katalogizátorka

- 22.-23.5. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 07.06. - Projekt Informácie bez hraníc – panelová diskusia, Turčianska knižnica Martin
- 06.09. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 11.-12.9. - Odborná stáž v Knihovni Města Ostravy
- 27.09. - Exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 03.10. - Exkurzia so SSK do knižníc v Bratislave
- 15.10. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 14.11. – Katwork, Krajská knižnica L. Štúra, Zvolen

Antónia Albíniová - náučné oddelenie

- 13.03. - Zasadnutie výboru SSK Žilinského kraja v Martine
- 07.06. - Projekt Informácie bez hraníc – panelová diskusia, Turčianska knižnica Martin
- 4.-5.9. - Odborná stáž v Knihovni Města Ostravy
- 27.09. - Exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 03.10. - Exkurzia so SSK do knižníc v Bratislave
- 15.10. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina

Zdenka Štefková - náučné oddelenie

- 27.09. - Exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 21.11. - Projekt Informácie bez hraníc - workshop v Knihovni Města Ostravy
- 03.12. - stretnutie projektových tímov, RKK Karviná

Mgr. Tatiana Polečová – náučné oddelenie

- 27.09. - Exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 29.10. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Kultúra nás spája, RKK Karviná
- 03.12. - stretnutie projektových tímov, RKK Karviná

Alena Javorková - detské oddelenie

- 27.02. - seminár Práca s literatúrou pre deti, Turčianska knižnica v Martine
- 29.03. - stretnutie projektového tímu, RKK Karviná
- 17.-19.5. - celoslovenský snem Kráľov čitateľov, Knižnica P. O. Hviezdoslava, Prešove
- 21.06. - Turzovci : odborná konferencia v Sobášnom paláci v Bytči
- 26.06. - exkurzia v B. Štiavnici s víťaznými triedami zo ZŠ JM v DK v celoslovenskej súťaži Čítame s Osmijankom
- 24.08. - prezentácia zborníka Masová evakuácia púpav v MBP Limanowa
- 24.09. - celoslovenská súťažná prehliadka knižničných podujatí v Hornonitrianskej knižnici v Prievidzi
- 25.-26.9. - Odborná stáž v Knihovni Města Ostravy
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 03.10. - exkurzia so SSK do knižníc v Bratislave
- 29.10. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu Kultúra nás spája, RKK Karviná

- 03.12. - stretnutie projektových tímov, RKK Karviná
- 05.12. - celoslovenská porada riaditeľov a metodikov, seminár k Európskemu roku aktívneho starnutia, SNK Martin

Jana Katreníková - detské oddelenie

- 06.09. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 21.11. - projekt Informácie bez hraníc - workshop v Knihovne Města Ostravy
- 25.10. - krajské kolo Knižného vševodka, Liptovská knižnica GFB, Liptovský Mikuláš

Jozefína Drabiňáková - oddelenie beletrie, čítareň

- 27.09. - exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 03.10. - exkurzia so SSK do knižníc v Bratislave
- 15.10. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 21.11. - projekt Informácie bez hraníc - workshop v Knihovne Města Ostravy

Iveta Salvová - oddelenie beletrie, čítareň, úsek bibliografie a regionálnych dokumentov

- 27.09. - Exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej
- 03.10. - Exkurzia so SSK do knižníc v Bratislave

8. Public relations

8.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie: nebola

8.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

8.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov organizácie: 19

8.2.2 Počet titulov iných autorov o organizácii: 25

8.2.3 Počet vydaných tlačových správ: 0

8.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média

1. Infoštúdio Dolný Kubín (mestská káblová televízia)

Textové spravodajstvo:

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v textovom spravodajstve propaguje činnosť knižnice formou oznamov a pozvánok na pripravované podujatia.

Obrazové spravodajstvo:

1. 03.02.2012 – Spomienkový medailón v knižnici.
2. 10.02.2012 – Flash – Výstava Osmijanko.
3. 10.02.2012 – Deň sprievodcov aj v Dolnom Kubíne.
4. 24.02.2012 – Deň sprievodcov.
5. 06.04.2012 – Nová kniha detí pre deti.
6. 27.04.2012 – Poznáme víťazov čitateľskej ankety Kniha Oravy.
7. 25.05.2012 – Medzinárodný seminár na Obchodnej akadémii.
8. 14.09.2012 – Knižnica Antona Habovštiaka dostane novú podobu.
9. 21.09.2012 – Nová kniha z pera Petra Hubu.
10. 26.10.2012 – Bea Bazalová predstavila knihu Nemiluješ, zomrieš!
11. 09.11.2012 – Zmätky okolo využívania kultúrnych poukazov.

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme
- **infotabule na parkoviskách** a pri objektoch: od r. 2009 v rámci jednotného informačného systému ŽSK je na budove organizácie umiestnená tabuľa s označením inštitúcie a zriaďovateľa
- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice

Oravská knižnica realizuje vzťahy s verejnosťou nielen svojou činnosťou a podujatiami, ale aj formou tlačенých propagačných materiálov, rubriek a relácií v masmédiách a na internete. Od r. 2009 vydáva časopis *Priateľ knižnice* v tlačenej forme a jednotlivé čísla sú zverejnené aj na webovej stránke knižnice. Výber z plánovaných podujatí bol publikovaný v tlačennom katalógu kultúrnych a športových podujatí *Čo sa chystá na Orave v roku 2012*.

Informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejňovala knižnica okrem vlastnej webovej aj na webových stránkach: www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk, www.zask.sk, informácie o nových knihách na www.dolnykubin.sk. Od mesiaca september 2012 sa rubrika o nových knihách neaktualizovala z dôvodu nezájmu mesta Dolný Kubín. Naďalej sa na webe mesta uvádzali informácie o podujatiach knižnice.

Pre účely prezentácie knižnice na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2012 bola pripravená PC prezentácia aktivít k *Roku Antona Bernoláka na Orave* a ďalších činností knižnice, na Pódium 2 sa predstavila programom *Kniha Oravy 2011* – prezentácia súťaže a víťazných autorov.

Propagácia a prezentácia organizácie sa realizovala bez vynaložených finančných prostriedkov, okrem vydania propagačných materiálov – kalendárikov, záložiek, pohľadníc, zápisníkov, tašiek, pier a letákov, ktoré boli financované v rámci realizácie projektov.

8.3 Edičná činnosť

1. **Nedokončený príbeh** / Peter Huba; zost. Marián Karcol. – 1. vyd. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. – 67 s. – ISBN 978-80-89099-28-3. Projekt financovaný EÚ.
2. **Anton Bernolák** : medailóny oravských osobností [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Biografický leták.
3. **Ľudová výroba a remeslá na Orave** : informačný leták [zost. Miriam Kazimírová, Marián Karcol]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. 17 záz. n.
4. **Ján Štepita** : medailóny oravských osobností [zost. Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Biografický leták.
5. **Jozef Janek** : medailóny oravských osobností [zost. Iveta Salvová; graf. úprava Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. 24 záz. n. Bibliografický leták.
6. **Vojnové romány** : výberová tematická bibliografia [zost. Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2011. 813 záz. n. 150 s.
7. **Anton Bernolák** : výberová personálna bibliografia [zost. Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. 254 záz. n. 92 s. ISBN 978-80-89099-30-6

- 8. Správa o činnosti a hospodárení za rok 2011** [zost. Martina Fecskeová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. 46 s., 18 príloh.
- 9. Stav verejných knižníc za rok 2011** : okresy Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín [zost. Martina Fecskeová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. nestr.
- 10. Masová evakuácia púpav** : zborník prác členov literárneho klubu Fontána z Dolného Kubína a Limanowskiego Klubu Literackiego. [zost. a graf. úprava Janka Gvoždiaková; ilustr. Peter Tomáš]. – 1. vyd. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. – 146 s.- ISBN 978-80-89099-29-0. Projekt financovaný EÚ.
- 11. Vavrinec Čaplovič**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 12. Rudolf Dilong**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 13. Mária Jančová**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 14. Ivan Branislav Zoch**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 15. Ján Jamnický**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 16. Jan Amos Komenský**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 17. Leoš Janáček**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka
- 18. Jaromír Nohavica**. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka

19. Zuzana Pospíšilová. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka

20. Radek Štěpánek. Informačný materiál vydaný v rámci projektu Program cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013. Projekt spolufinancovaný EÚ. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Obsahuje aj český text. Skladačka

21. Priateľ knižnice : časopis Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2012. Vychádza dvakrát ročne. 40+40 s. ISSN 1337-9534

9 Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Riaditeľka Miejskej Biblioteki Publicznej v Limanowej Mgr. Joanna Michalik a riaditeľka Regionální knihovny Karviná PhDr. Halina Molinová viacnásobne ocenili spoluprácu pri realizácii cezhraničných projektov.

Organizácia získala poďakovanie za aktívnu participáciu pri organizovaní Hviezdoslavovho Kubína zo strany jedného z hlavných organizátorov – MsKS Dolný Kubín a ocenenie za prípravu podujatia na Bibliotéke 2012 od zástupcov Obce Oravcov v Bratislave prof. Ing. Jozefa Lipku a doc. Jána Opartyho.

Organizácia získala ďakovné listy za aktívnu spoluprácu, podporu a pomoc od zástupcov ZŠ M. Kukučina a ZŠ. J. Matúšku, osobitne ďakovný list od zástupcov ZŠ M. Kukučina získala koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Mgr. Miriam Kazimírová. Pracovníčka Detského oddelenia Alena Javorková získala s kolektívom žiakov 3. C a 2. C zo ZŠ Janka Matúšku v celoslovenskej čitateľskej súťaži Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty! prvenstvo.

Zástupcovia firmy Lanius vyhodnotili technickú a organizačnú pripravenosť organizácie za veľmi vysokú a z tohto dôvodu sa Oravská knižnica stala prvou v rámci regionálnych knižníc Žilinského kraja, kde sa uskutočnil prechod na nový knižnično-informačný systém, rovnako bola ocenená aj flexibilita pracovníkov pri zaškoľovaní a práci s novým systémom.

10 Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

10.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OK AH

Oravská knižnica k 31. 12. 2012 spravovala majetok ŽSK:

- parcelu KN č. 386 – zastavaná plocha o výmere 210 m²
- parcelu KN č. 387 – zastavaná plocha o výmere 283 m²
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387- budova bola v roku 2012 asanovaná, v roku 2013 sa začne s výstavbou novej budova

Príloha č. 6

10.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

V hodnotenom roku 2012 sa veľké technické opravy nekonali. V druhej polovici roka 2012 došlo k asanácii nižšej budovy Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, s výstavbou novej budovy sa na parcele KN č. 387 začne v roku 2013. Organizácia je v súčasnosti

obmedzovaná nedostatočnými priestormi pre svoju činnosť. Časť knižničného fondu a materiálno – technické vybavenie je uskladnené v prenajatých priestoroch.

10.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Celková plocha knižnice je 756 m², z toho priestory pre používateľov k 31.12.2012 sú 484 m² Prevádzkové náklady činili celkovo 15 201,00 €ur.

Príloha č. 7

10.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Vzhľadom na plánovanú výstavbu a rekonštrukciu budovy bolo nutné prenajať depozitné priestory pre fond a interiérové vybavenie.

Príloha č. 8

10.5 Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Oravská knižnica nemá dostatok priestorov pre svoju činnosť, a tak ich neposkytuje ani iným organizáciám. Po súhlasnom vyjadrení z Mestského úradu v Dolnom Kubíne poskytuje na zadnej stene budovy prenájom priestoru na umiestnenie reklamnej tabule alebo skrinky.

Príloha č. 9

10.6 Rekonštrukcie

V roku 2012 sa nerealizovali žiadne rekonštrukcie na budove OKAH, prebehla asanácia nižšej časti budovy Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, kde sa nachádzalo oddelenie beletrie a skladové priestory.

10.7 Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali v bežnej úrovni na odstránenie prevádzkových nedostatkov. V roku 2012 nám bol navýšený rozpočet Žilinským samosprávnym krajom vo výške 1 277,00 Eur na prekládku distribučnej siete nízkeho napätia pre polyfunkčný objekt z dôvodu asanácie budovy Oravskej knižnice Antona Habovštiaka.

10.8 Vozový park

Organizácia je vlastníkom jedného osobného automobilu Renault CLIO-THALIA, vyrobený v roku 2001, k 31.12 bol počet najazdených kilometrov 81 010. Organizácia v roku 2012 žiadala o nákup motorového vozidla, nakoľko motorové vozidlo ktoré vlastníme je opotrebované prevádzkou a nespĺňa požadované kapacitné priestory na prepravu osôb.

Pozri *Prílohu č. 10*

10.9 Poistenie majetku

V roku 2012 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina.

Pozri *Prílohu č. 11*

10.10 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky firmou ACCRUAL, s.r.o. Dolný Kubín.

11 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri *Prílohu č. 12*

12 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tabuľkový prehľad *Elektronizácia*, (pozri Prílohu č. 13).

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
39	13	26	10	0

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štrukturovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 16-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Libris, Biblis, Clavius
Operačné systémy	Windows 98, 2000, XP Professional, XP Home Edition, 7 Home Premium, Windows Server 2008
	Solaris
Počet automatizovaných pobočiek	0

Všetky knižnično-informačné procesy v Oravskej knižnici A. Habovštiaka boli do apríla 2012 realizované prostredníctvom knižnično-informačného systému Libris a Biblis, následne v rámci projektu ŽSK „Informácie bez hraníc“ prešla knižnica od 26.4.2012 na systém Clavius a spolu s ním získala i nový server IBM Express x3200 M3. Vlastné technické vybavenie knižnice tak tvoria 2 servery s operačným systémom Windows Server 2008 a 15 pracovných staníc s operačnými systémami Windows 2000/XP Home/XP Professional/7 Home Premium, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich nový systém Clavius (z toho 3 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov). Kvôli kontrole dát sa dočasne využívajú i staršie systémy Libris a Biblis. Funkciu proxy servera nahrádza v knižnici 1 router. Prístup na internet pre verejnosť zabezpečuje 10 PC, z toho 4 tzv. tenkí klienti SunRay s IBM serverom, ktoré knižnica získala v roku 2007 prostredníctvom projektu Informatizácia knižníc – Verejný internet v knižniciach SR. Ako operačný systém využívajú Solaris na báze LINUX-u a UNIX-u. Ďalšie 4 počítače sú zapojené v sieti VUCnet.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 27 tlačiarňami (4 ihličkové, 3 atramentové, 5 farebných laserových, 15 čiernobielych laserových), 3 plošnými skenermi, ktoré umožňujú skenovanie dokumentov do veľkosti A4, 7 laserovými snímačmi čiarových kódov, 2 dataprojektormi a 1 multifunkčným zariadením s možnosťou tlače, skenovania a kopírovania. Súčasťou elektronického technického vybavenie knižnice je tiež 6 kopírovacích strojov, 2 digitálne kamery, 3 digitálne fotoaparáty, 2 laminovacie stroje, 6 záložných zdrojov, IC rekordér, 2 TV, 2 DVD prehrávače, videorekordér a interaktívna tabuľa. Na oddeleniach náučnej a detskej literatúry je inštalovaný elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením.

V roku 2012 bolo technické vybavenie knižnice čiastočne modernizované v rámci realizácie cezhraničných projektov spolufinancovaných z prostriedkov Európskej únie - Európskeho fondu regionálneho rozvoja, pričom knižnica získala 1 notebook, 1 laminovací stroj a ozvučovaciu techniku. Z vlastných prostriedkov bola zakúpená 1 čiernobiela laserová tlačiareň.

Na Oddelení ekonomicko-technickej činnosti sa pre účely personálnej a mzdovej agendy využíva softvér MAGMA, účtovníctvo organizácie je vedené v programe ISPIN, agendy registratúry sa realizuje v automatizovanom systéme FABASOFT.

Tab. 3 Internet

Typ pripojenia *	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
DSL – T-Com	2048/256 kbit/s	22	10	0
DSL - Vucnet	1800 kbit/s	4	0	0

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. V sieti VUCnet sú zapojené 4 počítače (riaditeľ, 2x ekonomické oddelenie, projektový manažér), ostatné počítače využívajú DSL internetové pripojenie (provider T-Com, typ Biznis Profi Klasik) s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 2048/256 kbit/s.

Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router, ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Oravská knižnica A. Habovštiaka poskytuje svojim používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné online služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, bibliografickej databázy regionalík
- prístup do súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK
- prístup do databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- prezeranie a kontrola svojho konta, predĺženie výpožičnej doby dokumentov
- rezervácia dokumentu
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácií o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺžení výpožičnej doby dokumentov a pod.)

Prezerať si svoje konto a rezervovať žiadanú literatúru umožňuje používateľovi pridelený PIN kód. V KIS Libris v roku 2012 oň požiadalo 132 používateľov (v r. 2006 – 700, r. 2007 – 300, r. 2008 – 300, r. 2009 – 153, r. 2010 – 169, r. 2011 – 171 používateľov). V novom systéme Clavius čitatelia pri vstupe do svojho konta používajú ako PIN kód dátum narodenia alebo prvú časť rodného čísla, čím už nie je potrebné pridelenie osobitného číselného kódu. Pretrváva záujem o on-line rezerváciu dokumentov a službu MVS. V roku 2012 si do konca apríla v systéme Libris 149 používateľov rezervovalo 394 kníh, z toho bolo 138 žiadostí o MVS (v roku 2011 tieto služby využilo 510 používateľov, rezervovaných bolo 986

dokumentov, z toho 161 MVS). Od apríla bolo v rámci nového softvéru rezervovaných 1 152 dokumentov. Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti rezervácie literatúry na internetovej stránke Oravskej knižnice A. Habovštiaka, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne. Nový knižnično-informačný systém umožnil používateľom aj predlžovanie výpožičnej doby dokumentov prostredníctvom svojho konta a zasielanie upomienok a oznámení o rezervovaných knihách prostredníctvom mailovej komunikácie.

Webová stránka knižnice je vytvorená vo voľne šíriteľnom redakčnom systéme United-Nuke a webhosting domény zabezpečuje na svojom serveri firma WebSupport, s.r.o. Na webovú stránku knižnice bolo v roku 2012 zaznamenaných 33 168 vstupov návštevníkov, z toho bolo 21 115 prístupov do on-line katalógu. Knižnica si vytvorila profil na facebooku, kde sú okrem základných informácií pravidelne zverejňované aktuality a pozvánky na podujatia pre verejnosť a fotografie z realizovaných aktivít.

Prístup na internet môžu používatelia využívať na hudobnom a detskom oddelení, o túto službu pretrváva vysoký záujem zo strany používateľov. Platenú verejnú internetovú stanicu na hudobnom oddelení môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť zabezpečujú 4 terminály na detskom oddelení, ktoré knižnica získala v rámci národného projektu MK SR Informatizácia knižníc. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť aj pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka OpenOffice.org, skenovať a tlačiť dokumenty.

	r. 2011	r. 2012	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	12 500	9 573	- 2 927
– z toho deti	5 426	3 742	- 1 684

12.1 Perspektívy, vízie rozvoja – požiadavky (návrh)

Prostredníctvom projektu Žilinského samosprávneho kraja Informácie bez hraníc - Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov, spolufinancovaného Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 sa v roku 2012 podarilo v knižnici uviesť do prevádzky nový knižnično-informačný systém Clavius. Prechod od systému Libris-Biblis, ktorý pracoval na technicky prekonanej platforme MS-DOS a servisne zabezpečovaný len 1 osobou k novému systému nám umožní kvalitatívne zlepšovať činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia formátu MARC 21, kompatibilita s inými systémami a pod.) ako aj rozšíriť spektrum poskytovaných služieb pre používateľov. Perspektívne je tiež potrebné zriadiť samostatnú internetovú študovňu, nakoľko súčasné riešenie s pracovnými stanicami na jednotlivých oddeleniach nie je pre prevádzku knižnice optimálne. Situácia sa bude riešiť počas prístavby a prestavby knižnice, v rámci ktorej vzniknú priestory pre elektronickú študovňu.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 14).

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2012	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		
Šofér, údržbár, kurič (kumulovaná funkcia)	1	0,5
Upratovačka	1	1
Vedúci ekonóm	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, doplňovania a spracovania		
Knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVC	1	1
Knihovník doplňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1
Knihovník informatik	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník hudobné, čítareň	1	1
Knihovník oddelenie beletrie	1	0,6
Spolu	17	16,10
z toho pracovníci R	2	1,5
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

V roku 2012 došlo k zníženiu stavu zamestnancov vykonávajúcich knižničské činnosti o 1,4 pracovného úväzku z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na prevádzku knižnice a organizačných zmien, keď došlo k zlúčeniu umenovedného oddelenia a čítárne s oddelením beletrie, pretože bolo potrebné asanovať nízku budovu knižnice ako prípravu na realizáciu prístavby a rekonštrukcie knižnice.

Tab. 5 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Dosiahnutý stupeň vzdelania	Počet zamestnancov
Základné	2
Stredné	1
Úplné stredné	8
Bakalárske	0
Vysokoškolské	6
Spolu	17

Tab. 6 Odborná prax zamestnancov vo fyzických osobách /bez pracovníkov R a pracovníkov na úväzok menej ako 0,50/

Platový stupeň	Roky odbornej praxe	Počet zamestnancov
1	do 2	0
2	do 4	2
3	do 6	0
4	do 9	0
5	do 12	0
6	do 15	0
7	do 18	0
8	do 21	4
9	do 24	2
10	do 28	2
11	do 32	2
12	nad 32	5

Tab. 7 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	1
31 – 40 rokov	3
41 – 50 rokov	8
51 a viac rokov	5
Spolu	17
Priemerný vek	46,64

Tab. 8 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2011	r. 2012
Priemerná mzda spolu	531,14	531,14
Priemerná mzda bez R a riaditeľa	502,06	507,17

13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- na dohody o vykonaní práce 41 osôb
- sezónni zamestnanci – organizácia nezamestnávala sez. pracovníkov
- chránené pracovné miesta- nie sú vytvorené
- aktivační zamestnanci v roku 2012 – organizácia v priebehu roka nemala aktivačných pracovníkov

13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie.

V roku 2012 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia občianskeho združenia Orbis Libri) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 20. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVSR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie sa v roku 2011 zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane a v roku 2012 získalo finančné prostriedky vo výške 573,85 Eur. Finančné prostriedky boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, úhradu organizačných nákladov pri návštevách spisovateľov, nákup kancelárskych potrieb a materiálu pre tvorivé dielne.

Združenie získalo sponzorský príspevok vo výške 50 Eur od firmy Fontana, a.s. na realizáciu podujatí Noc s Andersenom a Kráľ čitateľov (vyhodnotenie najaktívnejších čitateľov). Zo získaných finančných prostriedkov bol zabezpečený materiál pre tvorivé dielne, občerstvenie a vecné dary pre účastníkov súťaže.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie

15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne mala na rok 2012 schválený príspevok na činnosť (bežný transfer) v čiastke 170 767 €, ktorý bol jednotlivými rozpočtovými opatreniami upravený na 205 700 €. Z toho mzdové náklady boli vo výške 112 975,00 €, odvody do poisťovní 39 767,00 €. Z rozpočtu VÚC bol na mzdy stanovený rozpočet na mzdy kmeňových zamestnancov vo výške 111 423,00 € a odvody do poisťovní upravené na 38 814,00 € (podľa skutočného čerpania).

Kapitálový transfér

Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v roku 2012 nebol pridelený kapitálový transfér, v priebehu roka 2012 bol rozpočtovým opatrením upravený na 22 000,00 Eur, skutočné čerpanie bolo vo výške 21 828,00 Eur

15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v € (jednotlivo), upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu – komentár, zdôvodnenie

Rozpočet príspevkovej organizácie na rok 2012 bol schválený zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 12. decembra 2011 uznesením č. 5/14 vo výške 170 767,00 €.

12.12.2011	Rozpočet na rok 2012	170 767,00 €
23.04.2012	Rozpočtové opatrenie č. 7/16 zo dňa 23.4. 2012 BT -600 kód zdroja 41 VÚC. Prostriedky boli určené na realizáciu mikroprojektov PL-SR Vzájomné spojenia-história a súčasnosť- 8 836,00 €,ČR-SR – Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním 9 671,00 €.	18 507,00 €
25.06.2012	Roz. opat. - zo dňa 25.06. 2012 BT – 600 kód zdroja 41 VÚC-. Prostriedky boli určené na 5% spolufinancovanie ŽSK ku GS MK SR na rok 2012 vo výške 375,00 Eur.Mikroprojekt PL-SR 3 674,00 Eur, mikroprojekt ČR-SR 3 800 Eur, kód zdroja 111 vo výške 6 200,00 Eur na realizáciu projektov GS MK SR.	14 049,00 €
17.09. 2012	Rozpočtové opatrenie č.3/18 zo dňa 10.9. 2012 BT – 600 kód zdroja 41 VÚC – 7 300 určené na mikroprojekt a KT zdroja 41 vo výške 25 000 € na asanáciu budovy	32 300,00 €
05.11. 2012	Rozpočtové opatrenie zo dňa 5.11.2012 BT – 600 kód zdroja 41 1277,00 a 239,00 Eur kód 111 KP	1 516,00 €
05.11.2012	Rozpočtové opatrenie zo dňa 5.11. 2012 finančné prostriedky kód zdroja 41 mínus – 3000 €, KT asanácia budovy	-3 000,00 €
21.12.2012	List č.2680/2012/OKaCR-015 zo dňa 21.12.2012 kód 111 kultúrne poukazy- 642,00 €	642,00 €
Spolu		205 700,00 €

Upravený rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2012

Rozpočet príspevkovej organizácie na rok 2012 bol schválený zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 12. decembra 2011 uznesením č. 5/14 vo výške **170 767,00 €**.

Zmeny v rozpočte prebehli nasledovne:

- prvá zmena schválená dňa 23. apríla 2012 uznesením č. 7/16, zvýšenie bežných výdavkov o **18 507 Eur** určené na realizáciu mikroprojektov v rámci OP Cezhraničná spolupráca Poľsko – Slovensko vo výške 8 836 Eur na projekt Vzájomné spojenia história a súčasnosť a ČR – SR vo výške 9 671 Eur Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním.
- druhá zmena schválená dňa 25. júna 2012 uznesením číslo -, zvýšenie bežných výdavkov vo výške **14 049 Eur**, určené na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL – SR Vzájomné spojenia -história a súčasnosť vo výške 3 674 Eur, na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca ČR – SR Kultúra nás spája 3 800 Eur. Dotácia z GS MK SR na rok 2012 v zmysle zmluvy č. MK-ZI/2012/2.5, 4.5.6 vo výške 5 000,00 Eur, MK -3653/2012/4.5.6 vo výške 1 200,00 Eur.
- tretia zmena schválená dňa 10.septembra 2012 Uznesením č.3/18, zvýšenie bežných výdavkov o **7 300 Eur**. Bežné výdavky 630 – kód zdroja 41 vo výške **7 300,00 Eur** na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca ČR – SR Kultúra nás spája. **Kapitálový transfér vo výške 25 000 Eur** na asanáciu budovy knižnice.
- štvrtá zmena Uznesenie ŽSK č.3/19 zo dňa 5. novembra 2012 zvýšenie bežných výdavkov o 1 516,00 Eur kód zdroja 41 vo výške 1 277,00 Eur. Finančné prostriedky boli určené na prekládku distribučnej nízkeho napätia a prekládku prípojky nízkeho napätia pre polyfunkčný objekt z dôvodu asanácie budovy Oravskej knižnice A.

Habovštiaka. Finančné prostriedky kód zdroja 111 vo výške 239,00 Eur boli určené na GS MK SR na rok 2012 v zmysle zmluvy č. MK-ZI/2012/8.2 – kultúrne poukazy.

- 4. úprava rozpočtu ŽSK Uznesenie č.3/19 zo dňa 5. novembra 2012 kapitálový transfér zdroj 41 mínus - 3 000,00 Eur zníženie finančných prostriedkov „Prestavba Oravskej knižnice- asanácia“.
- Úprava, zmena záväzných limitov výdavkov na rok 2012 listom č. 2680/2012/OKaCR-015 zo dňa 21.12. 2012 kód zdroja 111 vo výške **642,00 Eur**, dotácia z GS MK SR na rok 2012 v zmysle zmluvy č.MK-ZI/2012/8.2 kultúrne poukazy.
- Zmena – úprava záväzných limitov bežných výdavkov, presun medzi jednotlivými rozpočtovými položkami mzdy, platy služobné príjmy a ostatné vyrovnania – mínus 1 552,00 Eur, poisťné a príspevok do poisťovní 620 – mínus 953,00 Eur. Finančné prostriedky boli presunuté na tovary služby 630, bežný transfér 640 vo výške 2 505,00 Eur.

Rozpočet po úpravách k 31.12. 2012 s kódmi zdroja 41 bol vo výške **205 700,00 €**, vyčerpaný bol v sume 205 700,00 €, s kódom zdroja 111 vo výške 7 081,00 € prostriedky MK SR, rozpočet s kódom zdroja 11S1, 11S2 vo výške 16 477,93 a 1 938,58 €, jedná sa o refundáciu finančných prostriedkov Trenčianskym samosprávnym krajom, Správca fondu mikroprojektov v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce SR-ČR 2007-2013 za mikroprojekt „Kultúra nás spája“. V rámci refundácie mikroprojektov za rok 2012 v rámci operačného programu cezhraničnej spolupráce SR-PL nám bolo refundované 21 225,58 Eur.

15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 15

15.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2012 boli plánované vo výške 14 480 €, ku koncu roku 2012 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb a prenájom reklamnej plochy a úrok z bežného účtu vo výške 13 286,00 € čo je oproti roku 2011 o 394,00 € menej. (viď. podrobný rozpis vlastných príjmov).

Skladba tržieb

Členské	7 483,80 €
Neregistrovaný čitateľ	3,60 €
Upomienky, Sk,	3 305,70 €
Internet	1 020,68 €
Prenájom reklamnej plochy- na budove, reklama v časopise Priateľ knižnice	132,00 €
Rezervácie	441,60 €
Kopírovanie	53,28 €
Úrok z peň. Ústavu	20,62 €
Pokus o zmier, iné výnosy (súd)	22,69 €
MVS + rešerš	801,69 €
Spolu za rok 2010 :	13 285,66 €

Príjmy za poskytovanie knižničných služieb boli o niečo nižšie ako v roku 2011. Zvyšovanie poplatkov v súčasnosti nepovažujeme za vhodné. V roku 2012 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 3 436,28 €, časopisy vo výške 419,76 €. V roku 2011 sme mali príjmy z grantov mimo MK SR vo výške 1 000,00 € z Nadácie SPP (projekt bude realizovaný až v roku 2012), 5 981,00 €/ refundácia prostriedkov ERDF z projektu Kniha je most k vzájomnému spoznávaniu PL-SK, 787,25 časť príspevku zo štátneho rozpočtu z uvedeného projektu. Získané finančné prostriedky sú podrobne rozpísané v časti 15.10.

15.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2012 boli vo výške boli **245 333,52 €**

Spotrebované nákupy celkom : 23 905 €

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	5 060,00 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	3 052,00 €
Nákup kníh, časopisov	7 967,00 €
Spotreba PHM	764,00 €
Interiérové vybavenie	3 307,00 €

Spotreba elektrickej energie	4 486,00 €
Spotreba plynu	7 713,00 €
Vodné - stočné	552,00 €
Celkom :	12 751,00 €

Služby celkom : 28 326 €

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	993 ,00 €
Cestovné	2 366,00 €
Reprezentačné	71,00 €
Ostatné služby	20 458,00 €
Poštovné, telekomunikačné služby	4 438,00 €

- Náklady oproti roku 2011 sa znížili o 19 791,00 €. Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie a realizácie mikroprojektov OP Cezhraničná spolupráca ČR- SR a OP Cezhraničná spolupráca PL-SR. Finančná realizácia projektov bola zabezpečená Žilinským samosprávnym krajom a to navýšením rozpočtu. Organizácia v roku 2012 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice. Spotreba elektrickej energie bola vyššia o 386,00 € ako v roku 2011, v spotrebe plynu sme zaznamenali nárast oproti roku 2011 o 507,00 €, vodné – stočné bolo nižšie o 83,00 €, na zníženie mala značný vplyv zrážková voda. Oravská knižnica v rámci mikroprojektov nakúpila interiérové vybavenie, výpočtovú a záznamovú techniku, stroje prístroje a zariadenia. V rámci projektov boli vyhotovené propagačné materiály, perá, reklamné tašky, bannery na propagáciu projektu, realizácie jednotlivých podujatí v rámci projektov.

Prostriedky na knižničné fondy

V roku 2012 bol nákup knižného fondu vo výške 7 977,00 €. Oproti roku 2011 sa znížil o 5 434,00 €. Z grantového systému MK SR sa nakúpili knižné publikácie v hodnote za 5881,00 €, z prostriedkov Žilinského samosprávneho kraja za 1 612,00 €, z vlastných prostriedkov za 0,00 €, z iných grantov v hodnote 474,00 €. Knižný dar bol vo 2 949,01 €.

15.6. Mzdové náklady

V roku 2012 bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 16,36. V organizácií nastala zmena v organizačnej štruktúre, kde bol zrušený pracovný úväzok na pracovnej pozícii knihovník na hudobnom oddelení, knihovník na oddelení beletrie bol znížený na 0,6 úväzku, vodič, kurič, údržbár kumulovaná funkcia 5,33 úväzku. Zníženie a zrušenie pracovného miesta a úväzku bolo podmienené nedostatkom finančných prostriedkov v rozpočte organizácie a zlúčením hudobného oddelenia a oddelenia beletrie z dôvodu prestavby knižnice.

Osobné náklady celkom :

V tom :

Mzdy	111 423,00 €
Dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti	7 677,00 €
Poistenie, odvody do poisťovní	38 814,00 €
Sociálne náklady	9 602,00 €
Celkom :	167 516,00 €

Z toho :

- príspevok na stravovanie	6 452,00 €
- tvorba sociálneho fondu	1 497,00 €
- DPN	191,00 €
- Odchodné	0,00 €
- Odstupné	1 462,00 €

priemerná mzda v roku 2012 - 531,14 € zvýšila sa oproti roku 2011 o 15,05 €.

Dohody o vykonaní práce z prostriedkov Žilinského samosprávneho kraja boli vo výške 5 236 €, z grantových prostriedkov s kódom zdroja 52 – 472,00 €, z prostriedkov Ministerstva kultúry SR – 447,62.

Zaokrúhlene podľa tabuľky k rozboru činnosti mzdových nákladov 6 156,00 €.

15.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2012 nemala žiadne a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku za rok 2012 boli vo výške 8 904,00 Eur.

15.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12. 2012 má dve neuhradené faktúry vo výške 359,87 a to nasledovne: od Žilinského samosprávneho kraja, platba za mobilný telefón za mesiac december 2012 vo výške 0,15 Eur a NĚPRAJZI MÚZEUM Budapešť v sume 359,72, faktúra bola nebola uhradené z dôvodu neskorého doručenia z Budapešti. Natypovaná na úhradu bola v roku 2012, ale platby do zahraničia boli z účtu prevedené iba do 27.12. 2012. Krátkodobé rezervy boli vytvorené na účte 383 – jedná sa o služby poskytnuté v roku 2012, ale fakturované boli

až v roku 2013 vo výške 398,33,00 € (Pro Benfit Púchov, pracovná a zdravotná služba 59,76 Eur, ACCRUAL D. Kubín, bezpečnostný technik a technik požiarnej ochrany za IV. štvrtrok 2012, Slovak Telekom, za telekomunikačné služby, internet za mesiac december 2012 131,24 Eur). Oravská knižnica nemá žiadne pohľadávky k 31.12.2011. Na nevyčerpanú dovolenku zamestnancov z roku 2012 a poistenie, odvody do poisťovní bola na účte 553 vytvorená rezerva vo výške 3 286,80 €. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie mínus – 4 630,90 €.

15.9. Kapitálové transfery + úpravy (objem finančných prostriedkov, využitie)

Organizácií bol v priebehu roka 2012 Zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja, Uznesením číslo 3/18 zo dňa 10. septembra 2012 pridelený kapitálový transfer vo výške 25 000,00 Eur určený na „Prístavbu a stavebné úpravy Oravskej knižnice Antona Habovštiaka“ – asanácia budovy. Zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja Uznesením číslo 3/19 zo dňa 5. novembra 2012 bol upravený kapitálový transfer o mínus – 3 000,00 Eur. Za uvedené finančné prostriedky firma ERPOS, spol. s.r.o. Žilina previedla asanáciu nižšej časti budovy. Ďalšie stavebné práce budú prebiehať v roku 2013. Zhotoviteľom stavby na základe verejného obstarávania, ktoré previedol Žilinský samosprávny kraj, bude firma EURO-BUILDING Bratislava.

15.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Grantového systému MK SR (zdroj 111) a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

V grantovom systéme Ministerstva kultúry SR v roku 2012 bola naša organizácia úspešná v dvoch projektoch a to nasledovne:

Zmluva MK - ZI/2011/2.5 (bežné výdavky, číslo ŽSK – OK/2012/2.5 – názov projektu *Akvizícia knižničného fondu / Nákup knižničného fondu* / nákup knižničného fondu vo výške 5 000,00 €. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške na nákup knižničného fondu Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne.

Zmluva MK - ZI/2012/4.5.6 č. žiadosti ŽSK-OK/2012/4.5.6 – názov projektu *S Knihou nás baví svet/ realizácia podujatia S knihou nás baví svet* vo výške 1 200,00 €. Dotácie z Ministerstva kultúry SR nebola vyčerpané v plnej výške, z rozpočtu projektu nebolo vyčerpané cestovné vo výške 100,45. Finančná čiastka bola odvedená na účet ŽSK dňa 19.12. 2012.

Zmluva MK –ZI/2012/8.2, číslo : ŽSK – OKDK/2012/8.2 za účelom sprístupnenia kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl, študentom stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných a stredných škôl v kultúrnych inštitúciách v zriaďovateľskej pôsobnosti – kultúrne poukazy na nákup knižničného fondu vo výške 881,00 €.

Ďalšie projekty a finančné prostriedky získané mimo Ministerstva kultúry:

Zmluva č. 24/Zelená pre seniorov 2012/127-ZPS o poskytnutí daru na účely realizácie projektu Na jeseň nie je dôvod na tieseň, ktorý podporila Nadácia Orange vo výške 1700,00 € Prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

V rámci refundácie projektu *Kultúra nás spája*, podporeného z Programu cezhraničnej spolupráce SR - ČR 2007-2013 bola z Trenčianskeho samosprávneho kraja zaslaná finančná čiastka 18 416,51 Eur. Za projekt *Vzájomné spojenia – história a súčasnosť*, podporeného z Programu cezhraničnej spolupráce SR – PL 2007-2013 bola refundovaná čiastka 21 225,58 Eur. Financie po ich poukázaní na účet boli vrátené Žilinskému samosprávnemu kraju.

15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

16. Zmluvy Pozri Prílohu č. 16

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2011	r.2012	Rozdiel	% z celku 2011	% z celku 2012	Rozdiel v %
knižničný fond	99 353	100 343	+ 990	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 893	4 898	+ 5	4,92	4,88	- 0,04
z toho el.dokumenty	115	115	0	0,11/2,35	0,11/2,34	0/- 0,01
iné špec.dokumenty	165	165	0	0,16/3,37	0,16/3,36	0/- 0,01
odborná pre dosp. + ŠD	42 057	42 205	+ 148	42,33	42,06	- 0,27
krásna pre dosp. + ŠD	37 586	38 258	+ 672	37,83	38,13	+ 0,3
odborná pre deti + ŠD	5 705	5 697	- 8	5,74	5,68	- 0,06
krásna pre deti + ŠD	14 005	14 183	+ 178	14,09	14,13	+ 0,04
periodiká – tituly	79	71	- 8			
periodiká – exempláre	79	71	- 8			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2011	r.2012	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	2 207	1 649	- 558
z toho kúpou	1 606	1 058	- 548
- z toho z rozpoč.zdrojov	722	158	- 564
z toho darom	601	431	- 170
z toho KF zverený do správy	0	160	+ 160
úbytok knižničného fondu	1 412	659	- 753
skutočný prírastok	795	990	+ 195

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2011 kniž.jedn.	r. 2012 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2011 v %	r. 2012 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	810	482	- 328	36,70	29,23	- 7,47
krásna pre dospelých	743	758	+ 15	33,66	45,97	+ 12,31
odborná pre deti	138	33	- 105	6,25	2,00	- 4,25
krásna pre deti	503	371	- 132	22,79	22,50	- 0,29
špeciálne dokumenty	13	5	- 8	0,58	0,30	- 0,28
spolu	2 207	1 649	- 558	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2011	r. 2012	Rozdiel
1 obyvateľa	0,082	0,054	- 0,028
1 používateľa	0,307	0,206	- 0,101

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	1 156	70,10
Česky	446	27,05
Poľsky	27	1,64
Anglicky	4	0,24
Nemecky	2	0,12
Viacjazyčné	14	0,85

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r.2011	r.2012	Rozdiel
1 obyvateľa	5,07	5,14	+ 0,07
1 používateľa	19,00	19,54	+ 0,54

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižničných darov v r. 2011	€ na nákup KF v r. 2011		Finančná hodnota knižničných darov v r. 2012 +hodnota KF zvereného do správy	€ na nákup KF v r. 2012		Rozdiel v € na nákup KF 2011/2012
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	3 380,79	12 336,74	6 714	4 180,82	7 792,99	6 360,63	- 4 543,75
Špeciálne dokumenty	55,49	4,66	-	43,28	-	-	- 4,66
Spolu	3 436,28	12 341,4	6 714	4 224,10	7 792,99	6 360,63	- 4 548,41
Periodiká	419,76	1 069,91	-	523,96	173,94	-	- 895,97
Spolu nákup KF	3 856,04	13 411,31	6 714	4 748,06	7 966,93	6 636,03	- 5 444,38

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2011		cena v r. 2012		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	10,52	7,68	10,58	7,36	+ 0,03	- 0,32
špeciálne dokumenty	5,23	4,66	-	-	-	-
dokumenty spolu	10,52	7,68	10,58	7,36	+ 0,03	- 0,32

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2011		r.2012		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľ'a	0,91	0,68	0,58	0,40	- 0,33	- 0,28
1 používateľ'a	3,43	2,56	2,21	1,55	- 1,22	- 1,01

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2012 bolo do fondu získaných 1 649 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 12017,09 €, čo je o 558 knižničných jednotiek a 3 760,59 € menej ako v predchádzajúcom roku, pričom podiel zriaďovateľa na nákup fondu predstavoval v hodnotenom roku 1 330,90 € (v roku 2011 dosiahol sumu 5 627,4 €, v roku 2010 sumu 4 136,17 €, v roku 2009 sumu 15 580 €), vlastné zdroje predstavovali čiastku 275 € (v roku 2011 to bolo 15 €, v roku 2010 suma vo výške 919,01 €, v roku 2009 suma vo výške 1670 €), hodnota knižných darov bola vo výške 4 224,10 € (v roku 2011 mali hodnotu 3 856,04 €, v roku 2010 hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €). V celkovej sume knižných darov je zahrnutý aj nový knižný fond získaný formou zverenia do správy v rámci realizácie cezhraničného projektu Informácie bez hraníc. Grantové prostriedky na nákup fondu dosiahli úroveň 6 636,03 € (v roku 2011 dosiahli hodnotu 6 714 €, v roku 2010 hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78 €). Nepriaznivá finančná situácia v nákupe knižničného fondu pretrvávala aj v r. 2012, zaznamenali sme pokles podielu finančných zdrojov zriaďovateľa (1 330,90 € v roku 2012, 5 627,4 € v roku 2011, 4 136,17 € v roku 2010, 15 580 € v roku 2009) a došlo aj k miernemu poklesu mimorozpočtových zdrojov (6 360,63 € v roku 2012, 6 714 € v roku 2011, 10 029,70 € v roku 2010, 5 108,78 € v roku 2009).

Na nákup knižného fondu, vrátane špeciálnych dokumentov sa v roku 2012 vynaložilo 7792,99 €, čo je o 4 548,41 € menej ako v predchádzajúcom roku. Z grantového systému MK SR z podprogramu Akvizícia knižníc bolo na nákup kníh získaných 5000 €, z programu Kultúrne poukazy 881 €, z projektu, podporeného Nadáciou SPP 170 €, z projektu, podporeného Kontom Orange 303 €.

Pri výbere a nákupe literatúry sa prihliadalo na požiadavky pracovníkov jednotlivých oddelení. Dôraz sa kládol na čo najvýhodnejší nákup. Objednávky sa realizovali výhradne cez internetové obchody, kde sú najväčšie zľavy a tovar je za krátky čas dovezený priamo do knižnice. Pre nákup kníh cez internet sme najviac využívali firmu Pemic, s ktorou Krajská knižnica v Žiline dohodla vyšší rabat, podľa druhu literatúry 28-32%. Od tohto dodávateľa sa najviac nakupovala náučná literatúra. S vydavateľstvom Ikar bol na nákup kníh dohodnutý rabat vo výške 30% a s vydavateľstvom Slovat 40%. Vydavateľstvo Hladohlas ponúklo knihy s 50% zľavou, rovnako aj Vydavateľstvo Fragment ponúka knihy z Knižného klubu pre deti so zľavou. Rabat pri nákupe KF dosiahol výšku 3 408,33 € (v roku 2011 sumu 7 792 €, 36 v roku 2010 sumu 6 811,88 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 1 058 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 158 knižničných jednotiek.

Od používateľov knižnice, bývalých i súčasných zamestnancov, obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 422 knižničných dokumentov v hodnote 2 425,04 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zaradia knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodologickej pôsobnosti regionálnej knižnice a návštevníkom knižnice. V roku 2012 sme pri príležitosti Hviezdoslavovho Kubína po druhýkrát v priestoroch MsKS

uskutočnili burzu kníh. Knižnica tam ponúkla knihy, ktoré získala z rôznych zdrojov a nezaradila ich do svojho fondu. Akcia sa tešila priazni medzi účastníkmi a návštevníkmi HK a vo veľkom počte sa zastavovali pri pulte s vystavenými knihami.

Nový knižný fond – 160 ks v celkovej sume 1691,87 € knižnica získala formou zverenia do správy v rámci realizácie cezhraničného projektu Informácie bez hraníc. Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 9 náhrad hodnote 63,90 €.

Pokles finančných prostriedkov na nákup periodík bol spôsobený administratívnou zmenou úradu faktúr. Úhrada predplatného na periodiká pre rok 2012 sa vo väčšej miere uskutočnila v decembri 2011, vo výške 860,21 €, v roku 2012 bol realizovaný doplatok vo výške 173,94 €. Od roku 2010 pretrváva nepriaznivá finančná situácia v nákupe periodík, kedy sme museli znížiť ponuku titulov o cca 50 kusov.

Z knižničného fondu bolo v roku 2012 vyradených 659 KJ v hodnote 873,92 €. Vyradili sa multiplikáty, obsahovo zastarané a fyzicky opotrebované knihy. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam. Zoznamy boli uverejnené na Infolibe.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) a Oddelení literatúry pre deti a mládež (od roku 2009) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR.

Budova knižnice je čiastočne zabezpečená signalizačným systémom EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D, Dolný Kubín, ide o priestory hudobného oddelenia, čítárne a beletrie na prízemí budovy.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2011	r. 2012	Rozdiel	Index 11/12
Počet používateľov	5 227	5 134	- 93	98,22
- z toho z okres. sídla	3 568	3 623	+ 55	101,54
Deti do 15 rokov	1 219	1 684	+ 465	138,14
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia* a aspoň s jednou návštevou	nesledované	686		
% používateľov DK z počtu používateľov	68,26	70,56	+ 2,30	103,36
% používateľov DK z počtu obyvateľov	18,23	18,57	+ 0,34	101,86

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	r.2011	r.2012	Rozdiel	% z celku
A – študenti	1 629	1 255	- 374	24,44
B – dospelí	1 852	1 626	- 226	31,67
C – dôchodcovia	359	372	+ 13	7,25
D – deti	1 219	1 684	+ 5	32,80
F – právnické osoby	20	36	+ 465	0,70
K – knižnice	45	27	- 18	0,53
P – pracovníci, čestní použív.	103	134	+ 31	2,61

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r.2011	r.2012	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	26,71	26,31	- 0,40
Percento detských používateľov	23,32	32,80	+ 9,48

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2011	r. 2012	Rozdiel	Medziročný nárast v %
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		88 155	86 764	-1 391	-
z toho	počet účastníkov podujatí	19 454	17 206	- 2 248	-
	počet návštevníkov internetu v knižnici	12 500	9 573	- 2 927	-
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		346	345	- 1	-
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		306	305,5	- 0,5	-
Priem. denná návštevnosť – soboty		33	41	+ 8	-
Maximálna denná návštevnosť		632	623	- 9	-
Návštevníci online služieb		22 015	33 168	+ 11 153	50,66 %
v tom	www stránka knižnice	9 037	11 115	+ 2 078	-
	online katalóg – počet prístupov*	12 788	21 773	+ 8 985	-
	elektronické referenčné služby	190	280	+ 90	-
	ostatné elektronické služby	-	-	-	-
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		110 170	119 932	+ 9 762	8,86 %

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2012 sa v knižnici zaregistrovalo 5 134 používateľov, z toho 1 684 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 93, vo vekovej kategórii do 15 rokov došlo k zvýšeniu o 465 používateľov. Nárast používateľov do 15 rokov bol čiastočne spôsobený nesprávnym počiatočným nastavením programu Clavius, keď boli používatelia pri prechode z jedného oddelenia do druhého opakovane preregistrovaní. Najväčší pokles sme zaznamenali v kategórii študentov o 374, v kategórii dospelých o 226, v ostatných kategóriách nedošlo k výraznejším zmenám. Z okresného sídla sa zaregistrovalo 3 623 používateľov, čo predstavuje nárast o 55 osôb, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 70,56 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 26,31 %, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 32,80 %.

Celospoločenský trend poklesu záujmu o čítanie v súčasnej spoločnosti sa knižnica snaží stabilizovať nielen prostredníctvom poskytovania kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale tiež zápisom vybraných kategórií čitateľov bez zaplataenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov. Žiakov prvých ročníkov základných škôl bolo bezplatne zapísaných 156, študentov stredných škôl 65. Na úhradu členského poplatku mohli používatelia využiť kultúrne poukazy, pretože Oravská knižnica sa do tohto projektu Ministerstva kultúry SR zapája pravidelne od jeho vyhlásenia. Týmto spôsobom si registračný poplatok uhradilo 325 používateľov. Kultúrne poukazy využili používatelia aj na úhradu špeciálnych služieb – hlavne pri práci s PC a tlač dokumentov.

V oblasti členských poplatkov je možné využiť 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas. Túto alternatívu využilo 6 používateľov.

V roku 2012 navštívilo knižnicu celkovo 86 764 návštevníkov, čo predstavuje pokles o 1391 osôb. Pokles celkovej návštevnosti ovplyvnil výraznejší pokles návštevníkov čítární a študovní, kde došlo k zníženiu o 1 616 osôb, čo je priamy dôsledok zníženia počtu odoberaných periodík z dôvodu nedostatku finančných zdrojov, ktorý pretrváva od roku 2010. Celkovo podujatia navštívilo 17 206 účastníkov, čo je o 2 248 menej ako v predchádzajúcom roku. Pokles, o 2 927, nastal v návštevníkoch využívajúcich internetové služby, a to aj napriek tomu, že službu v rámci projektu Informatizácia knižníc – verejný internet v knižniciach SR môžu využívať bezplatne. Predpokladáme, že tento pokles súvisí s väčšou dostupnosťou internetu doma a v školách.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 345 návštevníkov, čo bolo o 1 návštevníka menej ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 305,5 osôb, čo je takmer rovnaká úroveň ako v predchádzajúcom roku. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 3.5.2012, keď knižnicu navštívilo 623 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 514 používateľov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 41 návštevníkov.

On-line služby – vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu, on-line katalógu bibliografickej databázy regionalík, databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta, rezerváciu dokumentov a iné elektronické služby využilo 33 168 používateľov, čo predstavuje nárast o 11 153 používateľov.

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2011	r. 2012	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	261 093	256 907	- 4 186	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	83 313	79 340	- 3 973	30,88
krásna lit. pre dospelých + ŠD	63 574	66 262	+ 2 688	25,79
odborná lit. pre deti + ŠD	11 431	11 603	+ 172	4,51
krásna lit. pre deti + ŠD	43 388	46 226	+ 2 838	17,99
periodiká	59 387	53 476	- 5 911	20,82
Z toho špeciálne dokumenty	791	702	- 89	0,26
- z toho AV dokumenty	518	356	- 162	0,14
- elektronické dokumenty	43	55	+ 12	0,02
- iné špeciálne dokumenty	230	291	+ 61	0,11

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2011	r. 2012	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	261 093	256 907	- 4 186	100
z toho absenčné	201 109	198 532	- 2 577	77,28
z toho prezenčné	59 984	58 375	- 1 609	22,72

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2011	r. 2012	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	261 093	256 907	- 4 186	100
z toho odborná literatúra – knihy	94 152	90 316	- 3 836	35,16
krásna literatúra - knihy	106 763	112 413	+ 5 650	43,76
periodiká	59 387	53 476	- 5 911	20,82
špeciálne dokumenty	791	702	- 89	0,26

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2011	r. 2012	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	200 915	202 729	+ 1 814	100
z toho pre dospelých	146 300	145 086	- 1 214	71,57
z toho pre deti	54 615	57 643	+ 3 028	28,43

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2011	r. 2012	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	13,34	13,16	- 0,18
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	10,27	10,39	+ 0,12
výpožičky na 1 používateľa celkom	49,95	51,79	+ 1,84
výpožičky kníh na 1 používateľa	38,43	39,49	+ 1,06
obrat knižného fondu *	2,03	2,02	- 0,01

V roku 2012 bolo celkovo realizovaných 256 907 výpožičiek, čo je o 4 186 výpožičiek menej ako v predchádzajúcom roku. Zaznamenali sme výraznejší pokles výpožičiek periodík (pokles o 5 911), čo je priamy dôsledok zníženia počtu odoberaných periodík z dôvodu nedostatku finančných zdrojov, ktorý pretrváva od roku 2010. Počet výpožičiek kníh mal stúpajúcu tendenciu, celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných 202 729 kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 1 814 kníh. Úroveň výpožičiek, ako jedného zo základných ukazovateľov činnosti knižnice, zásadným spôsobom ovplyvňuje úroveň dopĺňovania knižničného fondu novými prírastkami. V roku 2012 bol objem finančných zdrojov, použitých na nákup fondu najnižší za ostatných sedem rokov (r. 2012: 7 966,93 € r.2011: 13 411 €, r. 2010: 15 110,88 €r. 2009: 22 528 €, r. 2008: 18 451 €, r. 2007: 16 204 €, r. 2006: 16 407 €, r. 2005: 18 389€).

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali 198 532 výpožičiek, čo je o 2 577 menej ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 77,28 %, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných 58 375, čo je o 1 609 menej a z celkového počtu tvoria 22,72 %. V poklese počtu prezenčných výpožičiek sa prejavil predovšetkým pokles prezenčných výpožičiek periodík.

Ukazovatele výpožičiek podľa druhu literatúry vzrástli, okrem odbornej literatúry pre dospelých – bolo realizovaných 79 340 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, pokles o 3 973, podiel z celku 30,88 %, 66 262 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o 2 688, podiel z celku 25,79 %, 11 603 výpožičiek odbornej literatúry pre deti, nárast o 172, podiel z celku 4,51 %, 46 226 výpožičiek krásnej literatúry pre deti, nárast o 2 838, podiel z celku 17,99 %. Dlhodobo zaznamenávame pokles využívania špeciálnych dokumentov, osobitne audiovizuálnych dokumentov. Fond týchto dokumentov nie je už niekoľko rokov systematicky dopĺňovaný, pretože vzhľadom na vyššiu cenu týchto dokumentov a nižší obrat ich vypožičiavania musela knižnica uprednostniť pri akvizícii iné typy dokumentov. Aj samotný záujem zo strany používateľov knižnice má dlhodobo klesajúci charakter, pretože záujemcovia o CD nosiče s hudbou a elektronické dokumenty využívajú iné spôsoby prístupu k nim, ako prezenčné vypožičiavanie v knižnici.

Prepočtovými ukazovateľmi – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa (v roku 2012 dosiahnutá úroveň 13,16 výpožičiek) a počet výpožičiek celkom na 1 používateľa (51,79 výpožičiek) sa knižnica niekoľko rokov zaraďuje na popredné miesta pri celoslovenskom štatistickom porovnávaní regionálnych knižníc.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2011	r. 2012	Rozdiel
MVS iným knižniciam	543	751	+ 208
MVS z iných knižníc	488	392	- 96

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Podľa požiadaviek používateľov plní MVS funkciu alternatívneho získavania dokumentov. Pokiaľ dokument vo fonde nemáme, zisťujeme jeho dostupnosť vo fondoch iných knižníc. Využívame on-line katalógy knižníc zverejnených na internete. Dokumenty boli žiadané elektronickou žiadankou, ktorá umožňuje najrýchlejší prístup k žiadanému dokumentu, prípadne mailovou poštou. Bola vedená presná evidencia odoslaných a prijatých žiadaniek. Najväčší záujem bol o knihy a xerokópie článkov zo Slovenskej národnej knižnice Martin. Veľmi dobrá spolupráca pretrváva s knižnicami : Slovenská pedagogická knižnica Bratislava, Ústredná knižnica SAV Bratislava, Štátna vedecká knižnica Prešov, Slovenská lekárska knižnica Bratislava a ŠVK Košice.

V roku 2012 bolo pre používateľov Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne objednaných spolu 432 dokumentov a článkov z časopisov, ktoré sa nenachádzajú v knižničnom fonde. O 128 dokumentov menej ako v roku 2011. Kladne bolo vybavených 392 žiadaniek.

Z knižničných fondov Oravskej knižnice bolo požičaných iným knižniciam **751** knižničných jednotiek. MVS sme poskytovali Msk Tvrdošín, Msk Trstená, Msk Námestovo, MsK Banská Štiavnica, Msk Žiar nad Hronom, Základná škola Lokca a Obecnej knižnici v Rabči, Nižnej, Mestskej knižnici v Tisovci. V porovnaní s rokom 2011 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 208 kníh viac.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/inštitúcii	Iné služby
slabozrakí a nevidomí	-	-	-	
imobilní	-	-	-	
Iní - Zariadenie pre seniorov a DSS pre dospelých	kolekt.použ.	212	14	Besedy, tematické podujatia
- DSS pre deti a dospelých	kolekt.použ.	129	11	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže
- Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s teles. postihnutím	kolekt.použ.	167	31	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, tvorivé dielne
- Spojená škola – ZŠ s MŠ pri nemocničnom zariadení	kolekt.použ.	60	9	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže
- Materské centrá	kolekt.použ.	118	18	Hlasné čítanie

Oravská knižnica poskytuje donáškovú službu kníh pre imobilných používateľov, ktorí sú klientmi Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb pre dospelých v Dolnom Kubíne. Pravidelne raz mesačne koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníčke týchto zariadení. Záujem je prevažne o časopisy a krásnu literatúru. Pre členov Klubu dôchodcov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS pripravujeme tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami.

Dlhodobá knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne. Pre žiakov a klientov týchto zariadení pravidelne mesačne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia a donášku kníh. Výstavy výtvarných prác v priestoroch knižnice patria k aktivitám, na ktorých sa môže zaujímavo prezentovať činnosť žiakov školy pred miestnou komunitou.

Integrácia znevýhodnených používateľov do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry medzi intaktnými a jednotlivcami so znevýhodnením, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie. Aby táto snaha bola úspešná je dôležité nielen obohatenie knižničného fondu o zaujímavé a atraktívne tituly, ale aj získanie špeciálnych dokumentov a nábytku vhodného pre používateľov so špecifickými potrebami vyplývajúcimi z ich somatického, senzorického alebo mentálneho postihnutia. Z tohto dôvodu pripravujeme projekty zamerané na služby používateľom so zdravotným a sociálnym znevýhodnením, dopĺňame knižný fond interaktívnymi knihami so zvukovými a svetelnými signálmi, reliéfnymi obrázkami a stavebnicovými dielmi. Pásový schodolez umožňuje imobilným návštevníkom dostať sa na všetky oddelenia knižnice.

V tomto roku organizovala Oravská knižnica pravidelné podujatia v literárnom krúžku pri Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, ktorého členmi sú klienti zariadenia. Rozvíjali sme spoluprácu so Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JĚGĚ v Dolnom Kubíne. Cyklus podujatí *Literárna lekárnička* a návštevy spojené s donáškou kníh pre hospitalizované deti sa uskutočňovali pravidelne raz do mesiaca.

Pre rodičov na rodičovskej dovolenke sú organizované aktivity a donáška kníh do materského centra Klubík v priestoroch Aktiv centra v Dolnom Kubíne a materského centra Mravenisko. V roku 2012 sa rozvíjala spolupráca aj s Domovom pre osamelých rodičov s krízovým strediskom v Dolnom Kubíne a Denným stacionárom Klubu dôchodcov v Dolnom Kubíne.

Uvedené inštitúcie majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny používateľ.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2011	r. 2012	Rozdiel
počet podujatí	864	831	+ 33
z toho informačná výchova /kolektívov/	98	80	- 18
počet účastníkov podujatí	19 454	17 206	- 2 248
individ.konzultácie k využ.výpoč.techniky a el.médií*			

* údaj uvedú tie knižnice, ktoré ho evidujú

V roku 2012 sme zaznamenali opätovne vysoký počet podujatí, celkovo bolo zrealizovaných 831 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Na doplnenie ukazovateľov v tabuľke uvádzame údaje o rozdelení kolektívnych podujatí podľa vekovej kategórie:

- pre deti do 14 rokov: 698
- pre mládež – 15-19 rokov: 66
- pre dospelých: 67

Z celkového počtu podujatí bola informačná výchova realizovaná 80-krát, podujatí s regionálnou tematikou bolo zrealizovaných 150, s hudobnou tematikou 8, prevencia kriminality 13.

V rámci bibliopedagogickej činnosti našej inštitúcie sa udržuje trend vysokého počtu podujatí pre deti a mládež využívajúcich špecifické knihovnícke metódy práce s čitateľmi pri formovaní ich čitateľskej kultúry a pri vzdelávaní k čitateľskej a informačnej gramotnosti. Najmä vďaka pretrvávajúcemu záujmu základných škôl je podstatná časť určená ich žiakom.

Kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia sa vyberajú z ponukových listov zasielaných materským, základným a stredným školám pravidelne na začiatku školského roka a zverejnených na webovej stránke Oravskej knižnice. Pedagógovia si uvedomujú dôležitosť čítania a literatúry, preto sa tematické podujatia organizované knižnicou stali vyhľadávanou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhnú učitelia.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie kriminality a drogových závislostí, hodiny hlasného a zážitkového čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, výtvarné tvorivé dielne.

V r. 2012 sme si pripomenuli dielo významných osobností slovenskej i svetovej kultúry. Knižnica sa opäť pripojila svojimi aktivitami k Medzinárodnému dňu sprievodcov.

Dôraz sme kládli na regionálnu výchovu so zameraním na oravské ľudové zvykoslovie, ľudové umenie a remeslá. K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame v umeleckom cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätných miestach, povestiach z Dolného Kubína a Oravské povesti*.

Pretrvával záujem o hudobno-slovné pásma s tematikou dejín hudby od praveku po 20. storočie, životopisné medailóny slávnych hudobných skladateľov a interpretov, tematické podujatia o rôznych hudobných žánroch ako doplnok hudobnej výchovy na 2. stupni ZŠ.

Tematické podujatia, na ktorých sa venujeme ľudovej slovesnosti, ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bájkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii, slušnému správaniu, prosociálnej a ekologickej výchove, sú zaujímavým obohatením vyučovacieho procesu na školách.

Pri príprave aktivít dodržiavame zásady primeranosti, postupnosti, názornosti a individuálneho prístupu. Usilujeme sa, aby boli vždy interaktívne a vychádzali z práce s knihou a literárnym textom.

Všetky akcie pre verejnosť organizované knižnicou sú bezplatné.

Výber z najdôležitejších podujatí:

Rok Antona Bernoláka na Orave (január – december 2012)

Žilinský samosprávny kraj vyhlásil rok 2012 za *Rok Antona Bernoláka na Orave*. Významné, 250. výročie narodenia jazykovedca a kňaza sme si pripomenuli vydaním bibliografického letáka *Anton Bernolák* a jeho personálnej bibliografie. V časopise *Priateľ knižnice 1/2012* bola rubrika „Pripomenieme si“ venovaná významu Antona Bernoláka v slovenských kultúrnych dejinách.

Pre verejnosť sa uskutočnili nasledujúce podujatia:

- *Anton Bernolák a spisovná slovenčina* - tematické podujatie o vývine spisovnej slovenčiny a význame diela Antona Bernoláka v tomto procese.
- *Slávny rodák Anton Bernolák* - výstava publikácií z fondu Oravskej knižnice, ktoré sa tematicky zameriavajú na Antona Bernoláka, jeho život a dielo.
- *Literárny cestopis Oravy* - tematické podujatie o významných regionálnych osobnostiach a ich diele určené žiakom a študentom. Významná časť podujatia bola venovaná jubilujúcim osobnostiam – Antonovi Bernolákovi a Milovi Urbanovi.
- *Naše prvé písmo* - tematické podujatie pre žiakov o dejinách písma a slovenského jazyka spojené s ukážkami nárečí nášho regiónu.
- *Slávni Slováci: Anton Bernolák* - medailón jazykovedca.

Už som prvák, už si čítam sám (január – december 2012)

6. ročník podujatia pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností, ktorého cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Zapájajú sa do neho triedne kolektívy verejných škôl, cirkevnej a súkromnej základnej školy v meste Dolný Kubín. Žiaci sú motivovaní k čítaniu počas pravidelných mesačných návštev v knižnici (od októbra do júna) prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom. Účastníci projektu získavajú bezplatné členstvo v knižnici a sú kráľom Rozprávkovej ríše pasovaní na rytierov pekného slova. Projekt ukončuje zábavno-súťažné dopoludnie spojené so zapečatením šlabikára a odovzdaním symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Na podujatie nadväzujú celoročné projekty na podporu čítania určené žiakom 2. – 4. ročníka ZŠ *Druháci, Tretiaci a Štvrtáci v knižnici*. Jednotlivé aktivity tvoria prednášky na rôzne témy, tvorivé dielne, hlasné, tiché a zážitkové čítanie, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením a samostatná práca žiakov s literárnym textom.

Týždeň slovenských knižníc – TSK (26.3.-1.4.2012)

Oravská knižnica počas *Týždňa slovenských knižníc* zorganizovala 30 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo 704 návštevníkov.

Počas TSK využilo služby knižnice 1064 používateľov a zaregistrovalo sa 115 čitateľov, z toho bezplatne 75 žiakov 1. ročníka ZŠ. Bezplatný zápis prvákov je súčasťou celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám* zameraného na podporu čítania a rozvíjania čitateľských zručností detí.

Najväčší záujem dospelých návštevníkov bol o besedu s prírodovedcom a spisovateľom *Miroslavom Sanigom* spojenú s autogramiádou a prezentáciou nových kníh autora.

Najzaujímavejším podujatím pre deti sa opäť stala *Noc s Andersenom*. V tomto roku v priestoroch knižnice nocovalo, čítalo, tvorilo a zabávalo sa 22 detí. Aktivita bola súčasťou projektu *Na Orave dobre...*, ktorý podporila Nadácia SPP a tematicky sa zamerala na oravské tradície, ľudové zvyky a remeslá. Okrem spoznávania ľudových piesní a tancov v podaní detského folklórneho súboru Kolovrátok, pôsobiaceho pri ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne, čítania, súťažia, kreslenia a hier boli súčasťou programu aj tvorivé dielne *Ako sa stať rezbárom, Ako sa stať čipkárkou* a *Ako si vyrobiť syrový korbáčik*. Deti si všetky činnosti prakticky vyskúšali pod vedením majstrov ľudovej výroby.

Les ukrytý v knihe (apríl – máj 2012)

V spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene sa OK AH zapojila do celoslovenského projektu zameraného na podporu zvyšovania environmentálneho povedomia verejnosti a jej pozitívneho formovania smerom k lesu a lesníctvu. V týždni od 7.5.-11.5 a počas celého mesiaca Apríla – mesiaca lesov bolo realizovaných pre deti mesta Dolný Kubín a okolia 15 aktivít zamerané na prírodu: hodiny zážitkového čítania, výtvarné dielne, hodiny hlasného čítania, riešenie kvízov. Vyvrcholením aktivít bolo stretnutie lesných pedagógov so žiakmi ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne na interaktívnej hodine čítania, práce s pracovnými listami, rôznymi rekvizitami a kvízmi. Stretnutie vzbudilo u detí veľký záujem o prírodu, zvieratá v nej i o jej ochranu. Do všetkých aktivít sa zapojilo celkom 278 detí. Sprievodným podujatím bola výtvarná a literárna súťaž pod názvom *Naj lesná kniha*.

Na Orave dobre... (december 2011 – máj 2012)

Projekt podporený Nadáciou SPP v rámci programu Dedičstvo regiónov, ktorého zámerom bolo zvýšiť úroveň poznatkov o regióne, úcty k miestnym tradíciám a posilnenie lokálpatriotizmu miestnej komunity. Nosná časť projektu bola realizovaná v roku 2012. Proklamované zámery boli podporené vydaním letáku *Anton Bernolák* pri príležitosti 250.

výročia narodenia tohto významného oravského rodáka, vydaním informačného letáku *Ludová výroba a remeslá na Orave*, besedami so známym prírodovedcom a spisovateľom Miroslavom Sanigom a tiež realizáciou nočného čítania s názvom Noc oravských tradícií, zvykov a kulinárskeho potešenia. S kultúrnymi a historickými tradíciami Oravy sa deti oboznámili i prostredníctvom tematických podujatí zameraných na regionálne zvykoslovie, povesti, históriu mesta a osobnosti regiónu - *Moje mesto, Orava a jej život v minulosti, Oravský rok, Literárny cestopis Oravy*.

Čítajme si... (31.5.2012)

Posledný deň mesiaca máj patril celoslovenskému maratónu čítania detí *Čítajme si*, ktorého hlavným organizátorom je Linka detskej istoty UNICEF, spoluorganizátori Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov, vydavateľstvo Slovart. Tento termín bol vybraný pri príležitosti osláv *Medzinárodného dňa detí*. V Oravskej knižnici od 9,00 hod. do 15,00 hod. čítalo 116 detí, každé po jednej strane knihy Smelý Zajko a aj oni tak prispeli k vytvoreniu nového slovenského rekordu v simultánnom verejnom čítaní detí.

Na jeseň nie je dôvod na tieseň (máj – október 2012)

V rámci Roku aktívneho starnutia bol realizovaný projekt zameraný na odstraňovanie medzigeneračných bariér upevňovaním vzájomnej komunikácie, tolerance a pochopenia, ktorý podporila Nadácia Orange prostredníctvom programu Zelená pre seniorov. Deti z novozaloženého Klubu pána Osmijanka a seniori sa stretávali pri rôznych spoločných aktivitách: prázdninových tvorivých dielňach (tvorba loga klubu a záložky do knihy), výtvarných dielňach (maľovanie na skle, vyšívaný pozdrav pre starých rodičov, tvorba ihelníčka, vianočný pozdrav, výroba ozdôb z prírodného materiálu), čitateľských dielňach Z truhlice starej mamy (čítanie rozprávok, dotváranie nedokončeného príbehu, tvorivé písanie o strašidelných postavách v rozprávkach). Spoločná Noc literatúry bola zameraná na spoznávanie zvykov a tradícií regiónu prostredníctvom hovoreného slova, ľudového tanca a spevu. Projekt vyvrcholil stretnutiami s tromi slovenskými spisovateľkami Helenou Bokovou, Máriou Ďuranovou a Beou Bzalovou, ktorá sa zúčastnila i slávnostného vyhodnotenia projektu, kde v rámci mesiaca úcty k starším spolu s detskými členmi Klubu pána Osmijanka odovzdala ceny pre najaktívnejších seniorov.

Hviezdoslavov Kubín (20.6. – 23.6.2012):

Oravská knižnica je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie. Do jej 58. ročníka sme prispeli autorským čítaním a besedou so spisovateľom *Antonom Laučekom*, *Knižným bazárom*, na ktorom sme rozdávali záujemcom vyradené knihy a naopak verejnosť mohla darovať svoje knihy knižnici a autorskou besedou s historikom a spisovateľom *Petrom Hubom* na *Vyšnokubínskych prviesenkach* vo Vyšnom Kubíne.

S knihou nás baví svet (jún – december 2012)

Projekt, ktorý podporilo Ministerstvo kultúry SR, si kládol za cieľ prebudiť u detí záujem o čítanie, upriamiť ich pozornosť na pôvodnú tvorbu slovenských autorov, zapojiť deti do aktívneho spoznávania literatúry a regionálnych kultúrnych tradícií, formovať čitateľské vedomie detí a mládeže prostredníctvom stretnutí s literárnymi tvorcami. Obsahovú náplň tvorili rôznorodé aktivity ako sú hodiny hlasného čítania a čitateľské dielne, tvorivé výtvarné a literárne dielne, hodiny regionálnej výchovy, zábavno-súťažné aktivity, *Noc čierneho jednorožca* – nočné čítanie v knižnici, súťaž *Kráľ čitateľov*, stretnutia so spisovateľmi *Martou Hlušikovou*, *Blaženou Mikšíkovou*, *Petrom Hubom*, *Miroslavom Sanigom*, *Gabrielou Futovou*, ilustrátorom *Martinom Kellenbergerom*, zostavenie a vydanie záložiek do kníh.

V rámci projektu sa uskutočnila vedomostná súťaž pre žiakov základných škôl mesta Dolný Kubín pod názvom Kráľ čitateľov. Do aktivity sa zapojilo 1219 detí v dvoch vekových kategóriách (do 10 rokov a od 10 do 15 rokov). Do finálového kola postúpili čitatelia, ktorí mali na svojom konte najvyšší počet prečítaných kníh za rok 2011. Riešili kvíz zameraný na slovenskú a svetovú literatúru. Najlepší riešitelia vo svojich kategóriách získali titul Kráľ čitateľov za rok 2011. Slávnostného vyhodnotenia sa zúčastnila slovenská autorka pre deti Danuša Dragulová-Faktorová.

Knižný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2012 (8.11. – 11.11.2012)

Oravská knižnica bola jednou z regionálnych knižníc, ktorá sa predstavila na 20. knižnom veľtrhu Bibliotéka 2012 v Inchebe Expo Bratislava. Priestor vo vystavovateľskom stánku ŽSK využila na prezentáciu svojej vydavateľskej a edičnej činnosti a predajnú výstavu víťazných kníh súťaže Kniha Oravy 2011, prezentáciu aktivít k Roku Antona Bernoláka na Orave a ďalších činností knižnice. Na Pódium 2 sa predstavila programom *Kniha Oravy 2011* – prezentácia súťaže a víťazných autorov, z ktorých sa podujatia osobne zúčastnil historik a spisovateľom Peter Huba. V programe vystúpila známa interpretka ľudových piesní, zaslúžilá umelkyňa Darina Laščiaková.

Udelenie ocenenia Priateľ knižnice (10.12.2012):

Záverečným podujatím pre verejnosť sa stal adventný literárny podvečer, na ktorom sa predstavila mladá oravská autorka Ivana Furjelová so svojou knihou *Squelé babenky*.

Ocenenie *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň, si prevzali Mgr. Janka Greššová, riaditeľka Mestského kultúrneho strediska v Dolnom Kubíne a Ing. Tomáš Toček, vedúci literárneho klubu Fontána.

Medzinárodné projekty:

Vzájomné spojenia – história a súčasnosť (október 2011 – september 2012)

Medzinárodný projekt, ktorého cieľom je rozvoj kontaktov a cezhraničnej slovensko-poľskej spolupráce v oblasti kultúry, bol podporený Programom cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 fond Mikroprojekty. Program projektu tvorili aktivity pre všetky vekové kategórie ako sú vydanie informačno-propagačných materiálov s regionálnou tematikou, hodiny regionálnej výchovy a čitateľské dielne pre deti, tvorivé výtvarné dielne, súťaž školských časopisov *Najlepší školský časopis*, výtvarná súťaž *Portrét regionálnej osobnosti* a tvorivá súťaž pre deti *Sedem divov môjho kraja*, vydanie zborníka členov literárnych klubov pôsobiacich pri knižniciach v Dolnom Kubíne a Limanowej pod názvom *Masová evakuácia púpav* a ich prezentácia v oboch partnerských knižniciach, poznávacia exkurzia v knižnici a múzeu v Bielsko-Bialej. Medzinárodná konferencia, na ktorej vystúpili odborníci zo Slovenskej a Poľskej republiky, bola tematicky rozdelená na dve časti. Prvá časť patrila významnej osobnosti slovenského ale i poľského výtvarného umenia 19. storočia, Petrovi Michalovi Bohúňovi. V jednotlivých príspevkoch Peter Huba, riaditeľ Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, Mgr. Vladimír Baran, pedagóg z Katolíckej univerzity v Ružomberku a Teresa Dudek Bujarek z Múzea v Bielsku-Bialej predstavili životné osudy a tvorbu maliara. Mgr. Anna Gajdošíková zo ZUŠ P. M. Bohúňa prítomných oboznámila s medzinárodnou súťažou Bohúňova paleta a PaedDr. Marta Bošelová z Katedry výtvarného umenia Katolíckej univerzity priblížila možnosti využitia rôznych materiálov a výtvarných hier v tvorivých aktivitách s deťmi i dospelými.

Druhá časť konferencie bola zameraná na problematiku čítania s porozumením a vystúpili na nej pedagógovia Prešovskej univerzity, Mgr. Markéta Andričíková, PhD., Mgr. Radoslav Rusňák, PhD., PaedDr. Ján Pochanič, PhD, hostia z Poľska, Mgr. Joanna Michalik z mestskej

knižnice v Limanovej, Mgr. Bogdan Kocurek z Beskydskej knižnice v Bielsku-Bialej, Mgr. Adriana Čurilová z Knižnice pre mládež mesta Košice a Michaela Jotovová z Krajskej knižnice v Žiline. Okrem teoretických informácií o práci s literárnym textom a aktivitách knižníc na podporu čítania, mali prítomní možnosť vidieť vzorové tvorivé čitateľské dielne, na ktorých lektori pracovali so žiakmi 3. a 4. ročníka ZŠ.

Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním (október 2011 – jún 2012)

Medzinárodný projekt realizovaný v spolupráci s Regionálnou knižnicou Karviná, spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Aktivity boli zamerané na výmenu odborných skúseností v oblasti knižnično-informačných služieb, vzájomné spoznávanie kultúrnych a historických hodnôt obidvoch regiónov, vzájomného spoznávania slovenskej a českej literatúry a podporu čítania detí a mládeže. V roku 2012 bola v rámci projektu vydaná netradičná kniha, na ktorej sa tvorbe sa podieľali i detskí autori, dokončením a ilustrovaním príbehu regionálneho autora. Ďalšími aktivitami boli spoločné nočné čítanie pre české a slovenské deti, ktoré sa konalo v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, rozšírenie webstránky Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne o portréty osobností partnerských regiónov a zábavné dopoludnie pre kolektívy detí zamerané na dejiny partnerských miest a významné kultúrne osobnosti Oravy a Moravskoslezského kraja. Medzinárodný seminár pod názvom Knižnice a vydavateľstvá – ich postavenie a možnosti v súčasnej spoločnosti poskytol priestor na výmenu odborných skúseností v oblasti knižnično-informačnej práce, prezentáciu regionálnych i slovenských vydavateľstiev, ako aj zhodnotenie pokračujúcej spolupráce obidvoch partnerov. Záverečné podujatie projektu – letné tvorivé workshopy v Zázrivej – predstavili deťom atraktívnym a neformálnym spôsobom nové vedomosti o ľudovej architektúre, remeslách, tradíciách a zvykoch v regióne dolnej Oravy a blízkom okolí, a umožnili im tiež spoznať niektoré prírodné zaujímavosti regiónu.

Kultúra nás spája (september 2012 - jún 2013)

Mikroprojekt realizovaný v spolupráci s Regionálnou knižnicou Karviná, spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, ktorý svojím zameraním nadväzuje na predchádzajúci projekt Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním. Z plánovaných aktivít sa v roku 2012 zrealizovalo vydanie materiálov s regionálnou tematikou (biografické letáky, kartičky s kvízovými otázkami) a Noc v knižnici, kde nosnou témou stretnutia slovenských a českých detí bola práca s literatúrou regionálnych autorov, spoznávanie jej hrdinov, prehĺbenie si vedomostí z oblasti histórie, geografie a prírodopisu obidvoch regiónov. Uskutočnila sa aj medzinárodná výtvarná súťaž Vianočný pozdrav pre knižnicu, pričom najlepšie detské práce boli vystavené v priestoroch knižnice a použité ako podklad na vydanie vianočných pozdravov a kalendárikov.

Uskutočnené besedy:

Bea Bazalová (spisovateľka), Helena Boková (spisovateľka), Stela Brix (spisovateľka), Drahuša Dragulová-Faktorová (spisovateľka, redaktorka), Mária Ďuranová (spisovateľka), Gabriela Futová (spisovateľka, knihovníčka), Ivana Furjelová (spisovateľka), Peter Huba (spisovateľ, historik), Marta Hlušíková (spisovateľka, pedagogička), Martin Kellenberger (ilustrátor, pedagóg), Darina Laščiaková (interpretka ľudových piesní), Anton Lauček (spisovateľ, pedagóg), Václav Majerník (poľovník, lesník), Blažena Mikšíková (spisovateľka), Miroslav Saniga (spisovateľ), Otília Štepitová (pedagogička, spisovateľka), Marta Šurinová (spisovateľka), Tomáš Toček (cestovateľ, horolezec, spisovateľ), Alžbeta Verešpejová (spisovateľka)

Uvedenie a prezentácia nových kníh:

Peter Huba – *Kliatba*

Literárny klub Fontána a Limanowský literárny klub – *Masová evakuácia púpav*

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Stretnutia slúžia na získanie vzájomných kontaktov, ich súčasťou sú tvorivé dielne, čítanie a rozborov vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch a na internete (na klubovej webovej stránke). Pre verejnosť pravidelne pripravujú autorské čítania v knižnici. V roku 2012 bol v rámci projektu cezhraničnej spolupráce s knižnicou v Limanowej vydaný spoločný zborník *Masová evakuácia púpav*.

Klub čítajúcich rodičov a ich detí – určený najmladším čitateľom (hlasné čítanie, prezeranie knižiek a obrázkov, hry a vytváranie pozitívneho vzťahu ku knihám od skorého detstva). Klub sa stretáva už ôsmy rok, v súčasnosti v materskom centre Klubík v Dolnom Kubíne, ktorého priestory viac vyhovujú deťom v rannom veku. Raz mesačne do materského centra prichádza koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti, spolu si nahlas čítajú, rozprávajú sa o knižkách. Do čítania sa aktívne zapájajú aj rodičia. Členovia klubu môžu knižnicu navštevovať individuálne, prezenčne si vypožičať a čítať knihy v kútiku pre najmenších na detskom oddelení. Okrem kníh sú tu k dispozícii hračky a stavebnice.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu počas školského roka pravidelne v popoludňajších hodinách. Žiaci sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, pracujú v tvorivých dielnach, hrajú spoločenské hry a súťaže.

Klub fantastiky Unicornus – pôsobí pri knižnici od r. 2007. Jeho členmi sú starší žiaci základných a stredných škôl a študenti vysokých škôl. V spolupráci s knižnicou realizujú aktivity tematicky zamerané na fantasy literatúru. Počas letných prázdnin klub pravidelne organizuje úspešné nočné čítanie pod názvom *Noc čierneho jednorozca*.

Poľský klub – zriadila Oravská knižnica so zámerom združiť občanov poľskej národnosti žijúcich v našom regióne a priaznivcov poľskej literatúry a kultúry. Cieľom stretnutí klubu je informovanie o novej literatúre v poľskom jazyku, čítanie literatúry, rozvíjanie vzájomných slovensko-poľských kontaktov, projekcie DVD filmov v poľskom jazyku, diskusie. Členovia klubu majú možnosť stretávať sa v priestoroch knižnice, využívať knižničný fond a zariadenie. Pri príprave programov sú akceptované návrhy členov klubu a ich záujmy. V súčasnosti sme zaznamenali pokles záujmu zo strany verejnosti o pravidelné stretávanie sa v klube.

Výstavy a nástenky

Výstaviiek bolo pripravených 189 (v roku 2011: 207) a násteniek 46 (v roku 2010: 47). Výstavami kníh a nástenkami si pripomíname výročia, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne.

V mesiacoch február – apríl mali návštevníci knižnice možnosť zoznámiť sa s nominovanými publikáciami v regionálnej súťaži *Kniha Oravy 2011* na výstave v priestoroch náučného oddelenia. Na rovnakom oddelení boli pripravené aj výstavy

publikácií z fondu knižnice v rámci prevencie drogových závislostí *Týždeň boja proti drogám*, pri príležitosti *Roku Antona Bernoláka na Orave a Európskeho roku aktívneho starnutia*.

V priestoroch detského oddelenia pravidelne vystavujeme výtvarné a literárne práce detí (*Rozprávka o lietajúcej mačke, Kde sa vzal, snehuliak tam ráno stál, Nedokončený príbeh, Maľovaný svet, Šikovníčkovia, Čarovné pastelky, Ríša zvierat, Ilustrácie Osmijankovej rozprávky*).

Vo februári sa v priestoroch Mestského kultúrneho strediska otvorila výstava *Na návšteve v Písmenkove*, ktorej organizátormi boli vydavateľstvo Buvik, Osmijanko n. o., Mestské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne a Oravská knižnica.

V júli - auguste sa návštevníci mohli zoznámiť s víťaznými publikáciami regionálnych súťaží *Kniha Oravy, Kniha Turca, Kniha Liptova, Kniha Kysúc, Kniha Považia* na putovnej výstave, ktorá sa postupne sprístupnila v regionálnych knižniciach ŽSK.

V septembri sa knižnica pripojila k ďalším kultúrnym inštitúciám a pri príležitosti *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* usporiadala deň otvorených dverí a výstavu publikácií *Pamiatky môjho domova*.

V rámci medzinárodných projektov sme pripravili výstavy výtvarných prác žiakov a študentov, ktorí sa zúčastnili súťaže *Vianočný pozdrav pre knižnicu, Portrét regionálnej osobnosti a Nedokončený príbeh - komiksy*.

Verejnosti bola sprístupnená na webovej stránke knižnice fotogaléria obsahujúca fotografie a prezentácie detí a mládeže, ktorí sa zúčastnili medzinárodnej fotosúťaže *Sedem divov môjho kraja*.

Súťaže a ankety: 19

Oravská knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny, MY - Liptovské noviny a MY – Turčianske noviny vyhlásila 9. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis*. Aktuálny ročník súťaže bol súčasťou medzinárodného projektu a zúčastnili sa jej nielen slovenské, ale aj poľské časopisy, v celkovom počte 34 prihlásených časopisov. Porota pracovala v zložení: Ing. Lýdia Vojtaššáková – šéfredaktorka týždenníka MY Oravské noviny, Mgr. Vladimír Buzna – pedagóg na Katedre žurnalistiky a hovorca Katolíckej univerzity v Ružomberku, Juraj Lukáč – polygraf, grafik.

Oravská knižnica sa aj v tomto roku zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom* so žiakmi ZŠ J. Matúšku a ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne. Súťaže sa zúčastnilo päť triednych kolektívov, celkovo 98 žiakov prvého stupňa ZŠ. Každé súťažiacie dieťa riešilo 8 náročných súťažných otázok zo slovenskej a svetovej literatúry. Okrem slovných riešení súťažných otázok deti mohli poslať aj svoje originálne nápady k súťažným témam, výtvarné práce, fotografie, denníky, svoju vlastnú tvorbu – básničky, rozprávky, krátke príbehy, rodstromy, bábky. Víťazstvo v tomto ročníku získali triedy III. C a II. C zo ZŠ J. Matúšku pod vedením pracovníčky detského oddelenia Aleny Javorkovej.

Detské oddelenie pripravilo celoročnú vedomostnú súťaž *Osmijanko vie – kto vie, tiež odpovie* a aktívne sa zapojilo do súťaže *Naj lesná kniha* v spolupráci s Národným lesníckym centrom. Trojčlenné družstvo detských čitateľov, víťazov regionálneho kola, reprezentovalo knižnicu na krajskom kole literárno-vedomostnej súťaže *Knižný Vševedko* v Liptovskej knižnici G.F.Belopotockého v Liptovskom Mikuláši. Súťaž každoročne organizujú regionálne knižnice ŽSK v spolupráci s Krajskou pobočkou SSK v Žiline. Víťazky regionálneho kola *Kráľa čitateľov* sa s pracovníčkou knižnice zúčastnili na Celoslovenskom sneme kráľov čitateľov v Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove.

Používatelia knižnice mali možnosť hlasovať v celoslovenskej čitateľskej ankete *Zlatá ryбка - Detská kniha roka*, ktorú vyhlásili OZ Fanfáry a Pracovná skupina pre prácu s deťmi a mládežou pri OKS SNK v Martine. Najdôležitejšiu úlohu v ankete zohrávajú knižnice so

svojimi knihovníkmi. Preberajú úlohu hlavného propagátora akcie a vytvára sa ňou priestor k individuálnym rozhovorom o čitateľskom záujme detí. Najviac anketových lístkov v rámci SR (810 ks) bolo zaslaných z Oravskej knižnice.

Súťaž *Kniha Oravy 2011* zorganizovala knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Mohli byť do nej nominované knihy, ktoré vyšli v r. 2011 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, kníhkupci alebo čitateľská verejnosť. O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice prípadne elektronickým hlasovaním.

Cieľom tejto súťaže je propagácia regionálnej literatúry medzi širokou verejnosťou a ponúknutie priestoru autorom a vydavateľom na bezplatnú prezentáciu svojich diel. Súťaž nemá ambíciu odborného hodnotenia predkladaných kníh, ide v nej o poskytnutie možnosti vyjadrenia čitateľskej priazne jednotlivým publikáciám. Do 4. ročníka bolo nominovaných 17 kníh v dvoch kategóriách a odovzdaných bolo 209 platných hlasov čitateľov. Víťazné knihy v 1. kategórii – beletria: Peter Huba – *Putovanie s Duchom dávnych čias*, Jozef Kaščák – *Živá reklama*, Miroslav Žabenský – Mária Janotíková – *Mladá slovenská poviedka 2011*. V 2. kategórii - odborná literatúra **sa umiestnili:** Tomáš Janura – Michal Čajka – *Vidiecke šľachtické sídla v Oravskej stolici*, Cecília Matysová a kol. – *Zuberec*, Janka Gvoždiaková – Halina Matras – *Desaťročie 2001-2010 vstup do nového milénia*.

Na slávnostnom vyhodnotení súťaže boli z hlasujúcich vyžrebovaní výhercovia, ktorí získali vecné ceny. Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja a na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave.

Súčasťou medzinárodného projektu *Vzájomné spojenia – história a súčasnosť* bola súťaž *Portrét regionálnej osobnosti* určená žiakom základných a stredných škôl, do ktorej sa zapojilo 326 účastníkov. Portréty významných osobností z regiónov Oravy a Limanovej hodnotila odborná porota v zložení:

Mgr. Anna Gajdošíková, ZUŠ P. M. Bohúňa, Mgr. Art Anna Farbáková, ZUŠ I. Ballu, Mgr. Milan Šupa, ZUŠ P. M. Bohúňa

Práce boli sprístupnené verejnosti v priestoroch Mestského kultúrneho strediska v Dolnom Kubíne a následne v Mestskej knižnici v Limanovej.

V rámci uvedeného projektu sa uskutočnila súťaž pre žiakov základných a stredných škôl *Sedem divov môjho kraja*. Prostredníctvom vlastných fotografií a power-point prezentácií mali účastníci predstaviť zaujímavé miesta svojho regiónu. Súťaže sa zúčastnilo 5 súťažiacich z Poľskej republiky a 17 zo Slovenskej republiky.

Súťaž o najlepšiu literárnu biografiu oravskej osobnosti bola vyhlásená v r. 2012 s presahom do r. 2013. Môžu sa jej zúčastniť autori s doteraz nepublikovaným rukopisom biografie osobnosti alebo s biografickým románom napísaným v slovenskom jazyku. Knižnica zabezpečí vydanie víťaznej publikácie v rámci novej edície *Oravská knižnica* a následne jej propagáciu.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2011	r.2012	Rozdiel
registrované bibliograf. a faktogr. informácie	26 070	26 807	+ 649
Počet vypracovaných bibliografií	3	4	- 2
Počet rešerší	131	140	- 9
- z toho na regionálne témy	38	33	- 3
Počet monitorovaných periodík	49	49	- 8
Počet záznamov v databáze celkom	17 694	18 201	+ 507
z toho ročný prírastok	480	507	+ 27
fond regionálnych dokumentov – knihy	2 999	3 062	+ 63
periodiká	30	45	+ 15
počet využívaných elektronických zdrojov	6	6	0
výpožičky regionálnej literatúry	3 803	2 995	- 808

Oravská knižnica Antona Habovštiaka plnila počas roku 2012 funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín.

Úsek regionálnej bibliografie bol systematicky doplňovaný novými prírastkami, ktoré sme získavali nákupom a darom, formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlačkom získavame všetku periodickú tlač v regióne (v roku 2012 to bolo 45 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické doplňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2012, vyhľadávaním na internetových stránkach, prípadne prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2012“ do júna 2012 v informačnom systéme BIBLIS. Začiatkom júna sa uskutočnila konverzia údajov zo systému Biblis do knižničného systému Clavius. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2012 obsahovala databáza 18 201 bibliografických záznamov. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov. V dôsledku krátenia finančných prostriedkov odoberá od r. 2010 knižnica menší počet periodickej tlače, čo negatívnym spôsobom ovplyvnilo rozsah monitoringu regionálnych tém. Odzrkadľuje sa to aj v nižšom počte nových záznamov v databáze BIBLIS. Tiež niektoré obecné a mestské úrady prestali vydávať vlastné noviny, ktoré bližšie dokumentovali dianie v meste a obci.

Záujem o výpožičné a bibliograficko–informačné služby na úseku regionálnej bibliografie je využívaná predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov

o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštruktáže vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky doplňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností. V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice. Keďže sa elektronický kalendár osobností a udalostí OSUD v systéme Biblis nevyplňoval, neuskutočnila sa konverzia údajov do nového systému. V novom automatizovanom knižničnom systéme Clavius v module Regionálna databáza sme začali ukladať dáta regionálnych osobností s ich stručným životopisom pre zostavenie kalendárií oravských osobností.

V roku 2012 bolo spracovaných 140 elektronických rešeršných výstupov, z toho 33 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie, Českej národnej bibliografie, EBSCO databáz a on-line katalógov knižníc.

Žilinský samosprávny kraj aj v tomto roku pokračoval v tradícii vyhlasovania Roku osobností a udalostí. Rok je venovaný osobnosti, ktorá sa svojim životom a prácou zaslúžila o kultúrno-spoločenský rozvoj svojho regiónu. V roku 2012 sme si pripomenuli 250. výročie narodenia významného slovenského jazykovedca, prvého kodifikátora spisovnej slovenčiny Antona Bernoláka. Na úseku bibliografie a regionálnych dokumentov bola pri tejto príležitosti spracovaná výberová personálna bibliografia a Oravská knižnica pripravila viaceré podujatia, o ktorých sú bližšie informácie uvedené v časti 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2011	r.2012	Rozdiel
Počet metodických návštev	56	45	- 1
– z toho verejné knižnice	46	35	- 3
školské knižnice	10	10	+ 2
Počet konzultácií	151	154	+ 2
Odborné podujatia	2	2	- 1

3.2. Vnútroknižničná metodika - zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, vypracovanie koncepcií, interných smerníc a dokumentov, rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. celoslovenský dotazníkový prieskum plnenia Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008-2012 zameraný na knižnično-informačné služby, projekty, marketing, výstavbu, rekonštrukcia a vybavenie knižníc, elektronickú a fyzickú ochranu fondov ako podklady pre

celoslovenskú konferenciu Knižnice 2012, dotazník k benchmarkingu, Programový rozpočet, podklady k spracovaniu Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti na r. 2012-2015, podklady k aktivitám v rámci Európskeho roku aktívneho starnutia apod.), participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, cezhraničnú spoluprácu, sprístupňovanie informácií o knižnici študentom vysokých škôl ako podklady na ich seminárne práce, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu.

Metodička zabezpečovala servis nad systémami Libris a Biblis, realizovala ošetrovanie vzniknutých chýb a zmeny v jeho nastaveniach. V súvislosti s prechodom na nový knižnično-informačný systém Clavius koordinovala proces kontroly prekonvertovaných dát, sumarizovala nájdené chyby, komunikovala s dodávateľmi systému a pracovníkmi knižníc v Žilinskom kraji, aby bola zabezpečená korektná prevádzka nového systému. Metodička koordinovala aj realizáciu ďalších aktivít projektu Informácie bez hraníc. Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov – školenia, workshopy a stáže pracovníkov, publicita a dokumentácia projektu, výstava Živá kultúra a pod.

3.3. Verejné knižnice

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet kniž. v met. pôsob.	Úväzok metod. pre okres. metod.	Odb. poduj. pre knih.	Počet metod. návštev	Počet konzul.	Počet stagnuj. knižníc	Počet knižníc s obnov. činn.	Počet kniž. bez fin.prostr. na KF	% kniž. bez nákupu KF	Počet automat. knižníc	Počet knižníc s intern. pre verej.
2011	58	1	2	56	151	13	1	29	50	9	8
2012	58	1	2	45	154	17	1	35	60	9	8

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav verejných knižníc nezmenil.

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodickej pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 5 obecných knižníc. Mestské knižnice v Námestove, Trstenej a Tvrdošíne a obecná knižnica v Rabči sú plne automatizované prostredníctvom knižnično-informačného systému Libris. V knižniciach v Nižnej, Zákamennom a Oravskej Lesnej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme Libris a v knižnici v Zázrivej v systéme MaSK. V rámci metodických návštev sme priebežne zaškolovali pracovníčky týchto knižníc v práci s jednotlivými modulmi knižničných systémov (retro, revízia, akvizícia, generovanie súhrnných štatistických údajov), opravovali vzniknuté chyby v programe. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodickej pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku a knihovnícky program a okrem knižníc v Zázrivej a Oravskej Lesnej aj prístup na internet. Personálne zabezpečenie v obecných knižniciach, ktoré sú zaradené do siete knižníc s profesionálnymi zamestnancami, je veľakrát riešené pracovníkmi na absolventskej praxi a aktivačných prácach, ktorí sa často striedajú a nie je zabezpečená kontinuita v správnom spracovávaní fondu a je potrebné opakované zaškolovanie týchto pracovníkov pri práci s knižnično-informačným systémom a častá oprava chýb v databázach.

Z profesionálnych knižníc sa do národného projektu Informatizácia knižníc SR – verejný internet zapojila len knižnica v Rabči, kde je v prevádzke 8 terminálov. Ostatné knižnice sa z dôvodu nedostatočných priestorových, organizačných, personálnych a technických podmienok do projektu nezapojili.

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do Grantového systému MK SR. Projekty na nákup literatúry pre rok 2012 podali všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi, podporené boli knižnice Zázrivá 500 Eur, Námestovo 1 000 Eur, Rabča 800 Eur, Oravská Lesná 500 Eur, Tvrdošín 1 200 Eur, Trstená 900 Eur, Nižná 700 Eur. Projekty na získanie výpočtovej techniky pre rok 2012 podali knižnice v Námestove, Rabči, Oravskej Lesnej a Nižnej, ani jeden z projektov nebol podporený.

Dňa 29.2.2012 sa uskutočnilo pracovné stretnutie profesionálnych knihovníkov, ktorí sa v úvode zúčastnili seminára Čítanie a tvorivosť detí – čítať, rozumieť a použiť, ktorý bol jednou z aktivít slovensko-poľského cezhraničného projektu Vzájomné spojenia – história a súčasnosť. Seminár bol zameraný na problematiku čítania s porozumením a okrem teoretických informácií o práci s literárnym textom a aktivitách knižníc na podporu čítania, mali prítomní možnosť vidieť vzorové tvorivé čitateľské dielne pre žiakov prvého stupňa základných škôl. Knihovníci mali možnosť dňa 23.5. 2012 zúčastniť sa aj ďalšieho seminára s názvom Knižnice a vydavateľstvá, ktorý sa uskutočnil v rámci realizácie slovensko-českého cezhraničného projektu Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním,

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoľovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoľovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR na MKSR).

Veľmi nepriaznivá je situácia pri nákupe nového knižného fondu, 35 knižníc z celkového počtu 50 knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami nedostalo na nákup žiadne prostriedky, aj v tých knižniciach, ktoré knihy nakúpili ide mnohokrát o náhodný nákup od obchodných zástupcov, ktorí osobne navštívia obecný úrad. Systematickejší a každoročný nákup je realizovaný v malom počte týchto knižníc, rovnako podpora z grantového systému MK SR je nízka. Prírastok fondu v knižniciach predstavoval 895 kn.j. (darom - 179 kn.j., kúpou – 716 kn.j.), čo je s predchádzajúcim rokom o polovicu menej (1685 kn.j., darom - 851 kn.j., kúpou – 834 kn.j.). V dôsledku zastaranosti knižného fondu dosahujú tieto knižnice aj slabé výsledky vo výpožičných službách a návštevnosti knižnice.

V rámci svojej metodickej pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do Grantového systému MK SR. V roku 2012 podalo projekty na nákup knižného fondu 6 knižníc: Zábiedovo, Sedliacka Dubová, Vavrečka, Ťapešovo, Bziny, Krušetnica, projekty na získanie výpočtovej techniky podali knižnice v Sedliackej Dubovej, Medzibrodí, Pucove, Krušetnici a Vavrečke, ani jeden z projektov nebol. V minulých rokoch

boli knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi pri podávaní projektov aktívnejšie, ale je pre nich demotivujúce, keď ani po niekoľkých zaslaných projektoch nie sú podporené.

V sieti neprofesionálnych knižníc používa automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom, Liesku, Oravskom Podzámku a Oravskej Polhore a systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Habovke, Novoti, pracovníčkam týchto knižníc bolo poskytnuté zaškolenie v práci s programami. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov a v rámci metodických návštev im poskytneme zaškolenie pri práci v jednotlivých moduloch knižnično-informačných systémov.

V rámci štatistickej a rozborovej činnosti sme údaje ročných výkazov vkladali do databázy MK SR, možnosť vyplniť štatistický výkaz on-line spôsobom využilo len malé percento knižníc. Následne boli spracované sumárne štatistické prehľady o činnosti Oravskej knižnice a ostatných verejných knižníc podľa jednotlivých okresov regiónu Orava.

Sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín sú vyhodnotené v samostatnej správe.

Sieť školských knižníc

V roku 2012 sa vo zvýšenej miere obracali na nás pracovníci školských knižníc predovšetkým v súvislosti s automatizáciou ich knižníc, kde sme im poskytli informácie o existujúcich knižničných softvéroch. Ďalšími oblasťami, v ktorých poskytujeme metodickú pomoc je stavanie knižného fondu, klasifikácia fondu podľa MDT, katalogizácia fondu, vyradovanie literatúry, spracovanie fondu v programe MaSK a pod.

V školskej knižnici v Lokci je inštalovaný systém Libris, kde po retro spracovaní fondu a príslušnom zaškolení pristúpili k realizácii výpožičných služieb. Školská knižnica pri Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne je profesionalizovaná knižnica s celodennou prevádzkou a je automatizovaná prostredníctvom knižničného systému Libris, v priebehu roka sme v tejto knižnici uskutočnili niekoľko metodických návštev zameraných na opravu chýb a zaškoľovanie v jednotlivých moduloch. Obdobná situácia je v školskej knižnici pri ZŠ M. Medveckej v Tvrdošíne. Opakovane sme poskytli metodickú pomoc pri práci so systémom MaSK v školskej knižnici pri ZŠ J. Matúšku v D. Kubíne.

Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR, v rámci svojich možností OKAH poskytuje školským knižniciam metodickú pomoc na požiadanie. Na webovej stránke Oravskej knižnice boli zverejnené základné informácie pre prácu školských knižníc.

Priestorovo a materiálne sú knižnice vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa najmä z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov, ale sú školy, ktoré pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík. Všetky školy, v ktorých sa nachádza školská knižnica, umožňujú svojim žiakom i pracovníkom pravidelne využívať služby knižnice. Ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, predovšetkým pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, kde majú vytvorené samostatné miesto školského knihovníka. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov (SSK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Individuálnymi členmi SSK sú 8 pracovníci knižnice, pani A. Albíniová zastupovala knižnicu ako členka výboru pobočky SSK Žilinského kraja. Krajská pobočka sa podieľa ako spoluorganizátor na niektorých podujatiach knižnice a podľa svojich finančných možností prispieva na realizáciu týchto aktivít, v roku 2012 Oravská knižnica nemala zo strany spolku finančne podporené žiadne podujatie. Členovia SSK sa zúčastnili na exkurzii v Univerzitetnej knižnici a CVTI v Bratislave, ktorú organizovala krajská pobočka.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je aj partnerskou knižnicou *Parlamentnej knižnice Národnej rady SR* a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkúva používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.

Prílohy:

- Príloha č. 1: *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami*
- Príloha č. 2: *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 3: *Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 4: *Využitie kultúrnych poukazov*
- Príloha č. 5: *Projekty kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK (hárky 1-2)*
- Príloha č. 6: *Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie*
- Príloha č. 7: *Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť*
- Príloha č. 8: *Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov*
- Príloha č. 9: *Spravované priestory prenajaté iným subjektom*
- Príloha č. 10: *Zoznam motorových vozidiel kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 11: *Poistenie majetku kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 12: *Daň z nehnuteľností kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 13: *Elektronizácia kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK (hárky 1- 3)*
- Príloha č. 14: *Zamestnanci kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 15: *Náklady, výnosy a sebestačnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 16: *Zmluvy kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 17: *Tabuľka 641 Bežné transfery*
- Príloha č. 18: *Ročný výkaz o knižnici za rok 2011 KULT (MK SR)*